

TEDNIK

Štev. 28

Trbovlje, dne 7. julija 1956

Leto IX.

ZASAVJE JE SLOVESNO PRAZNOVALO DAN RUDARJEV IN DAN BORCA

V Trbovljah so odprli REVIRSKI MUZEJ NOV

Drugod: odkritja spominskih plošč in spomenikov — Slavnostne akademije, pohodi v partizanske kraje, športne in telesnovzgojne prireditve

Rudarske Trbovlje je v torek že zgodaj zjutraj zajelo slavnostno razpoloženje. Po vsem mestu sta igrali godbi »Svobode-Center« in »Svobode II« budnico, zatem pa je bilo ob osmi uri slavnostno zasedanje delavskega sveta rudnika Trbovlje-Hrastnik, na katerem je predsednik upravnega odbora tov. Goljuš govoril o zgodovinskem pomenu — 3. julija. Ob deveti uri je bil sprejem gostov, nato pa je krenil s Trga revolucije dolg sprevod rudarjev, borcev in ostalih revirčanov po Ulici 1. junija proti spomeniku žrtvam Orjuna, kjer je bilo po kratkem kulturnem programu, ki sta ga izvajala mešani pevski zbor in godba na pihala »Svobode-Center« pod vodstvom dirigenta Jožeta Skrinarja slavnostno zborovanje, na katerem je govoril revirski prvoborec in predsednik okrajnega odbora ZB NOV Trbovlje, tovariš Ivan Šorn-Bojan.

Tovariš Šorn je v svojem govoru opisal težke čase v revirjih v letih pred revolucijo, govoril o prvih začetkih upora v Zasavju leta 1941, ko je bila ustanovljena revirska četa ter o povojnih uspehih ter o graditvi oblasti. Njegov

v nadaljnje varstvo zastopniku Oblo Trbovlje. Po tej ceremoniji so si številni Trboveljčani vse dopoldne ogledovali lepo in okusno urejeni muzej, v katerem je zbranega mnogo zgodovinskega materiala, ki bo še poznim revirskim rodovom živ dokaz velike borbe zasavskih revolucionarjev proti izkoriščevalcem in okupatorjem.

Popoldne so bile v mestu razne športne prireditve, rudnik pa je priredil na večer intimo slavnost s pogostitvijo in obdaritvijo vseh rudarjev, ki delajo v podjetju že nad 35 let.

Proslave v Zagorju

V torek zjutraj je imel delavski svet rudnika Zagorje slavnostno sejo, na kateri je med drugim spregovoril tudi predsednik občine tov. Lukač in dva rudarja podelil odlikovanja. Odlikovanja je podelil tovariš Tito, in sicer: rudarju Francu Poženelu in Jožetu Ritterju.

Sindikalne podružnice pa so nagradile 83 rudarjev, ki delajo že nad 35 let.

Nato je bilo v domu TVD »Partizan« slavnostno zborovanje, na katerem je zastopnik rudniškega komiteja ZK spregovoril o pomenu rudarskega praznika.

Zvečer je bila na letnem telovadšču slovesna akademija v počastitev Dneva borcev. Nastopili so: oba pevka zbora Topliške »Svobode«, rudarska godba, recitatorji in mladi harmonikaš Vidregar. Trojica bivših borcev pa je za zaključek prikazala kratak prizor iz partizanskega življenja. Treba je povedati, da je prišlo na akademijo nad 1500 Zagorčanov in s tem so dokazali, da cenijo pridobitve NOB.

Slavnostna akademija v Brežicah

Na večer pred praznikom Dneva borcev je bila v velikih dvorani Prosvetnega doma v Brežicah slovesna akademija, ki jo je priredil občinski odbor ZB, sodelovali so pa na njej brežiški pevci, pionirji in dijaki.

Te slovesnosti se je udeležilo precejšnje število prebivalstva. V uvodu so pevci zapeli »Internacionalo«. Slavnostni govor je imel sekretar občinskega komiteja ZK tov. Videnič, ki je orisal herojsko borbo naših rodov in nesmrtno podvige naših borcev.

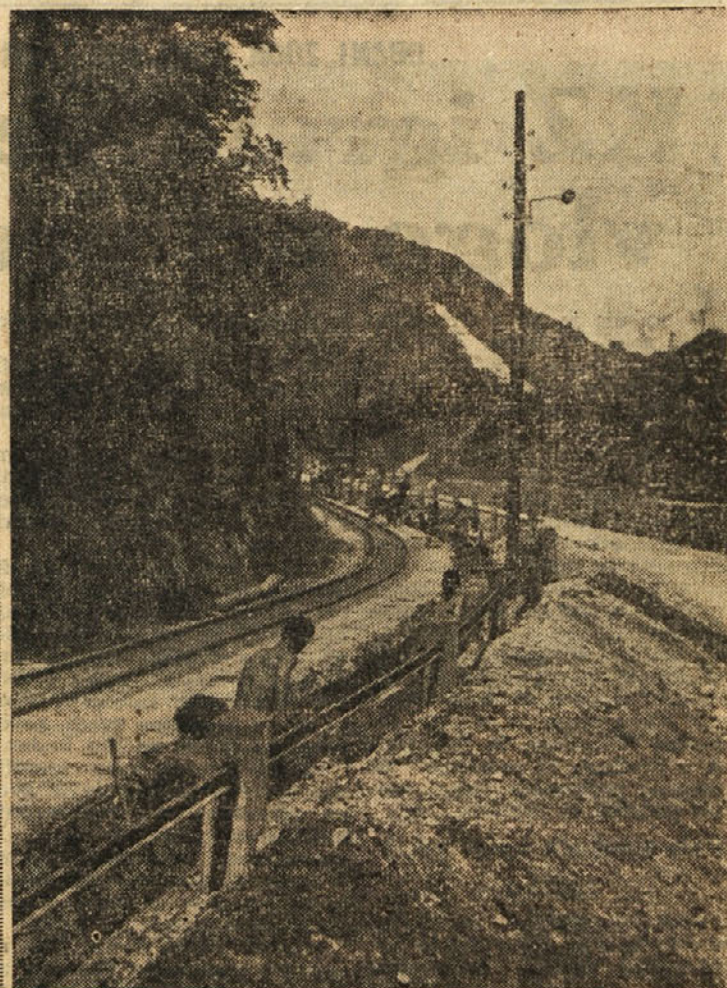
Spomin padlih borcev so vsi navzoči počastili stoje z enominutnim molkom in klicem

»Slava«. Nato je sledil ostali spored slovesnosti s pionirskimi deklamacijami, recitacijami in pevskeimi točkami.

Program je trajal skoro pol-druugo uro.

Množica Trboveljčanov ogleduje dokumente naše borbe...

Prva zasavska mladinska delovna brigada je postala udarna. Brigadirjem čestitamo!

SLOVESNA OTVORITEV ZAGORSKEGA FESTIVALA

Začetek dober!

Zagorjani so že prvi dan zagorskega festivala v velikem številu napolnili prireditveni prostor — Doslej najboljši uprizoritvi Cankarjev »Kralj na Betajnovi« in »Jakob Ruda« — Lep napredek dramske družine iz Izlake in Polšnika

Zagorje je v teh dneh v znamenju praznovanja troje pomembnih praznikov: Dneva rudarjev — Dneva borcev in 4. povojnega kulturnega festivala. Bojazen mnogih ljudi, da bo letošnje slovesne prireditve skazilo vreme, se je razpršila že prvi dan, kajti že prvi večer je bil lep in topel. Tako je bilo malome vse dni. Ni čudno, da so zavoljo tega in pa seve zato, ker so bili prepričani v kvalitete prireditve tega festivala, že prvi večer napolnili prireditveni prostor. Cankarjevega »Kralja na Betajnovi« si je ogledalo nad tisoč ljudi. Režiser Šmon je tudi tokrat dokazal, da mu Cankar leži in da se loteva njegovih del s posebno prizadevanostjo in ljubeznijo. Malone vsi igralci so opravičili njegovo zaupanje, nekateri hiki kot Fele, vlogi Maksa, Zupana vlogi Kantorja in drugi pa so ob tej uprizoritvi pokazali nekaj več, kot je marsikateri poznavalec Cankarjevih del pričakoval. Pravzaprav je treba pohvaliti malone ves kolektiv, saj je vse prizore odlično prikazal na sorazmerno velikem odru. Sicer pa o posameznih igrah nekoliko več ob zaključku festivala.

Tudi »Jakob Ruda«, ki so ga uprizorili Ločani, je povsem uspel. Dobri pa sta bili še uprizoritvi dramske družine iz Polšnika in Izlake. O uprizoritvi ostalih del drugič.

Pohvaliti je treba še odlično organizacijo (prej so bili tudi sedeži oštevilčeni), saj se je pripravljala odbor v zadnjih

tednih potrudil odstraniti vsa kršna oviro. Dobra organizacija in nastopi rudarske godbe na pihala ter mladinske godbe pa sta vsako večerno uprizoritev lepo poživila in dajala vsaki prireditvi slavnosten pečat. Nekoliko več bomo o festivalu napisali v prihodnji številki.

Milan V.

Sovjetski velemejster Auerbach med trboveljskimi šahisti

Trojni praznik v Hrastniku

Kot v Zagorju so tudi v Hrastniku v okviru občinskega praznika praznovali več dni. Za zaključek občinskega praznika je bila v prostorih občine slavnostna seja, katere so se udeležili tudi: podpredsednik OLO tov. Burkelj, tovarišica Kasteleva in drugi prvoborci. Med gosti je bil tudi predsednik občine Radeče, tov. Miller.

Po seji so se odborniki in gostje udeležili slavnostnega spreveda in vsi skupaj krenili proti prireditvenemu prostoru. Zbralo se je nad tisoč ljudi, dve godbi na pihala, v največjem številu pa so bili zastopniki pripadniki raznih športnih in telesnovzgojnih organizacij in drugi. Slavnostni govor je imel predsednik občine tov. Brečko, nato pa je godba na pihala igrala koračnico tov. Bruna, ki jo je nalašč napisal za hrastniški občinski praznik. Posebno dobro so se odrezali združeni pevski zbori, ki so skupno z rudarsko godbo izvajali partizansko pesem. Popoldne so bili na prireditvenem prostoru telovadni nastopi.

Tretji hrastniški občinski praznik je vsestransko uspel, naj-

več po zaslugi vseh tistih nešteti ljudi, ki so aktivno sodelovali in pripomogli, da so Hrastničani videli nekaj lepih in kvalitetnih prireditev.

Spomenik je postavilo ljudstvo v spomin na okupatorjevo grozodeistvo

Mogočna ljudska manifestacija v Orehovici

Nad dva tisoč ljudi je preteklo nedeljo prišlo v znano partizansko vasico Orehovico. Že v zgodnjih jutranjih urah si je množica ljudi ogledovala ruševine hiš, ki jih je ZB Loke in Zagorje preuredila, tako da bo cel prostor zgodovinski spomenik v spomin na maj leta 1944, ko so esesovci na zverinski način pokončili 12 zavednih Slovencev.

Res! Lep je spomenik, Mogočno se dviga v zrak in sleherni,

ki ga bo pot zanesla tod mimo, bo obstal in se poklonil spomenu padlih.

Predstavniki ZB iz Zagorja so imeli kratak spominski govor, govoril pa je tudi zastopnik OOBZ, rudarska godba na pihala je zaigrala žalostinko, nato pa se razlegla v mlado jutro žalna pesem loških pevcev.

Spomenik je prevzel v varstvo predsednik občine Zagorje,

Sovjetski velemejster Auerbach v Trbovljah

Minulo nedeljo je obiskal Trbovlje sovjetski velemejster ing. Jurij Auerbach in odigral v tamkajšnjem domu »Partizana« simultanko proti 30 šahistom iz zasavskih revirjev: Trbovelj, Zagorja in Hrastnika. Po slabih petih urah je bila nadvse zanimiva prireditev končana. Gost je dobil 25 partij, remiziral s Hinkom Jazbecem ml. iz Trbovelj, Suštarjem iz Hrastnika ter z Gerželjem in Pintaričem iz Trbovelj. Izgubil je edino proti Rudarjevemu šahistu Oprešniku.

Proslava v Senovem, Krmelju in Globokem

Dan rudarjev in Dan borcev so z raznimi prireditvami lepo počastili tudi v Senovem, Krmelju in Globokem. Žal iz teh krajev pred zaključkom redakcije še nismo prejeli podrobnostnih poročil.

OBČNI ZBOR OKRAJNE ZADRUŽNE ZVEZE V TRBOVLJAH

KZ igrajo vedno važnejšo vlogo pri preobrazbi vasi

V nedeljo je bil v Trbovljah občni zbor Okrajne zadrugne zveze s sedežem v Krškem, ki so mu poleg delegatov prisostvovali še zastopniki Glavne zadrugne zveze v Ljubljani, tov. prof. ing. Jože Levstik, zvezni poslanec tov. Karel Sterban, podpredsednik OZZ Ljubljana, tov. Stane Savine in drugi.

Predsednik OZZ, tov. Tone Zupančič je podal obširen referat o delu okrajne zadrugne zveze, in o problematiki v kmetijstvu.

Delo splošnih kmetijskih zadrug

Novi socialistični odnosi, ki se nenehno krepijo, terjajo nagnel razvoj razvoja proizvodnih sil. Kmetijska proizvodnja pa pri svoji dosedajni strukturi zadanih ji nalog ne bomo mogli izpolniti, kajti drobno-blagovna proizvodnja ovira razvoj proizvodnih sil v kmetijskem gospodarstvu.

Na področju našega okraja je okrog 10.492 kmetijskih gospodarstev, od katerih je vključeno v kmetijske zadrugne 6806 ali 65%. Za nizek odstotek članstva je več vzrokov: slaba gospodarska dejavnost zadrug, neaktivni pospeševalni odseki in ponekod tudi samovolja posameznikov.

Kmetijske zadrugne imajo za 158.255 din osnovnih sredstev.

V nekaterih KZ se vedno prevladuje mnenje, da je najprimernejša in najdonosnejša dejavnost trgovina. Rezultati zadnjih let nam pa kažejo povsem nasprotno. Ugotovljeno je namreč, da so v tej dejavnosti ustvarjeni dobički relativno nizki. Dosti več se bodo morale zadrugne posvetiti ostalim kmetijskim pospeševalnim aktivnostim in skrbeti, da bodo vsi tržni viški naših kmetijskih proizvodov zajeti po zadrugah.

V 14 kmetijskih zadrugah je posvojeno kreditni odsek, ki imajo 12.921.645 din. hranilni vlog. Najbolj razvita hranilno-kreditna služba je pri KZ Brežicah, kjer imajo 2.990.414 din vlog.

Če bežno pregledamo stanje kmetijskih zadrug, opazimo, da jih lahko razdelimo v tri skupine: v prvo skupino štejemo najslabše, to so zadrugne, ki nimajo razvitih kmetijsko-pospeševalnih odsekov in se ukvarjajo v glavnem s prodajo potrošniških predmetov. Slabo je razvita odkupna dejavnost in oskrba z reprodukcijskim materialom, da ne govorimo o pospeševalnem delu v kmetijstvu. Zato ni čudno, da imajo zadrugne nizek odstotek članstva. Skoraj nikjer nimajo primernega kadra. Prav v manjših zadrugah so najslabši primeri

primanjkljavev, ker ni medsebojne kontrole.

V drugo skupino bi uvrstili zadrugne, ki se poleg potrošniške trgovine ukvarjajo se z odkupom in preskrbo kmetijskih reprodukcijskih materialov. Nimajo pa še v celoti razvitih kmetijsko-pospeševalnih odsekov in razvite notranje organizacije dela.

Tretja skupina zadrug pa že prehaja na organizirano delo pri odkupih in pri pospeševalni službi. Te zadrugne so prišle na tako razvojno stopnjo, ker delujejo v naših centrih z večjim kmetijskim zaledjem, imajo dobre prometne zveze, predvsem pa dober vodilni kader.

Lansko leto so naše kmetijske zadrugne prispevale iz svojih skladov za pospeševanje kmetijstva 3.056.749 din. Iz ustvarjenega dobička pa so dale 3.103.432 din za kritje izgub, ki so jih zadrugne imele v pospeševalnih odsekih.

Letošnji občni zbori KZ so ogledalo zanimanja članstva za dosežene uspehe in naloge, ki stoje pred njimi. Udeležba je bila zadovoljiva in so bili občni zbori — razen v Zagorju in na Izakalah — ob prvem sklicanju. Na vseh občnih zboreh KZ, ki so v naših vinorodnih predelih, so zelo kritizirali zavlačevanje sprejetja cen vin-

skega zakona, kar dopušča proizvodnjo cenejšega umetnega vina.

OZZ ima močna podjetja in posestva

Kakor že omenjeno, deluje pod okriljem OZZ šest podjetij in dvoje posestev. ZTP »Posavje« v Brežicah se ukvarja z odkupom kmetijskih pridelkov, z njihovo predelavo in sortiranjem in s prodajo za domači tuji trg. Skupni finančni promet v preteklem poslovnem letu je znašal 440.133.000 din. Konec lanskega leta se je od podjetja odcepil lesni odsek, ki se je priključil novoustanovljenemu podjetju »Bohor« v Sevnici.

Zadrugno uslužnostno podjetje »Obnova« v Krškem je bilo ustanovljeno z namenom, da bi opravljalo strojna in tudi gradbeno dela pri obnovi kmetijev. Zaradi nepričakovanih težav pri najemanju kreditov pa obnavljanje kmetijstva ni napredovalo v predvidenem pravcu. Na osnovi sedanjega gradbenega obrata nameravajo ustanoviti občinsko gradbeno podjetje v Sevnici, ves strojno-traktorski obrat pa bi se vključil v zadrugno podjetje »Agroservis« v Brežicah.

Zadrugno remontno podjetje

»Agroservis« je bilo ustanovljeno z namenom, da opravlja za kmetijsko mehanizacijo vsa mehanična in strojno-ključavničarska remonta dela. Manjkajo še nekateri stroji, ki jih zaradi pomanjkanja sredstev ne morejo kupiti. S preskrbo teh strojev bi bilo mogoče cene storitev občutno znižati, hkrati pa bi lažje vzdrževali in izpopolnjevali kmetijsko mehanizacijo, kar bi odločilno vplivalo na preobrazbo kmetijske proizvodnje.

V sestavi OZZ deluje še Zadrugna mlekarna v Brežicah, zadrugno posestvo »Matija Gubec« v Leskovcu in zadrugno kmetijsko posestvo Boštanj-Sevnica.

Z Zadrugno hranilnico in posojilnico v Brežicah je dobilo kmetijsko zadrugništvo svojo lastno hranilno-kreditno ustanovo, ki je v dosedanjem poslovanju pokazala dobre uspehe.

Hranilnica je iz svojih sredstev dala že preko 5 milijonov dinarjev kratkoročnih posojil kmetovalcem, v glavnem za nakup reprodukcijskega materiala.

Na delo OZZ in kmetijskih zadrug v okraju se bomo še povrnili.

-a

S SEJE OBLO V VIDMU-KRŠKEM

Dva nova sveta

V četrtek, 28. junija, je imel Občinski odbor v Vidmu-Krškem svojo VIII. redno sejo.

Občinski LO je najprej razpravljali o družbenem planu in proračunu za leto 1956. Posebna komisija pri LO je izdelala osnutek tega plana in proračuna in ga predložila svetu za gospodarstvo in svetu za kmetijstvo. Občinski ljudski odbor je družbeni plan in proračun, ki znaša letošnje leto 120.788.000 dinarjev, v celoti sprejel.

Ker dohodki občinske uprave dotekajo nesorazmerno, tekoče stroške pa mora občina po proračunu poravnati sproti, je občinski LO sprejel predlog, da občina v ta namen najame kratkoročno posojilo pri NB v znesku 17 milijonov dinarjev.

Več družbenih obratov v občini je prošlo občinski LO za poročeno izjavo za najetje obratnega kredita. Tako je ljudski odbor potrdil garancijsko izjavo gostišču v Leskovcu za 150.000 din, komunalnemu podjetju »Remont« v Vidmu-Krškem za 200.000 din in restavraciji pri Tovarni celuloze za 300.000 din. Občinski LO je nadalje na seji izdal odločbo o ustanovitvi čevljarske delavnice v Krškem.

Zvezna in republiška skup-

ščina sta sprejeli več zakonov, s katerimi se ureja organizacija državne uprave in s katerimi se določajo pristojnosti upravnih organov. V zvezi s temi zakoni je ljudski odbor Vidmu-Krškemu nekoliko spremenil svoj statut, uredbi o sistemizaciji in odlok o dopolnilnih plačah ter položajnih dodatkih občinskih uslužbencev.

Na eni izmed zadnjih sej je občinski LO izdal odločbo o ustanovitvi obratne ambulante v Tovarni celuloze. Upravni odbor te ambulante je izdelal pravilnik o plačah svojih uslužbencev, ki ga je ljudski odbor na seji potrdil.

Z organizacijskimi spremembami v upravnih organih LO in s spremembami, sprejetimi v statutu, se spremeni tudi število in pristojnost posameznih svetov. Zaradi tega je bil razrešen svojih dolžnosti svet za splošno upravo in proračun ter proračunska komisija; na novo pa je bil imenovan svet za splošno upravo in notranje zadeve ter svet za družbeni plan in finance.

Občinski odborniki so na seji potrdili zaključne račune gospodarskih organizacij, pravila stanovanjskega sklada in odobrili pogodbe o nakupu zemljišč.

Na koncu je občinski LO sprejel odlok, da se 12. avgust razglasi za občinski praznik Vidma-Krškega.

-a

DRUŽBENI NAČRT OBČINE ZAGORJE SPREJET

Varčevati bo treba

OBČINA BO LETOS RAZPOLAGALA S SKUPNIMI SREDSTVI V ZNESKU 145.192.000 DINARJEV — ZA KRITJE PRORAČUNSKIH POTREB JE NAMENJENO 66.900.000 DINARJEV, ZA STANOVANJSKI SKLAD NEKAJ NAD 63.000.000, ZA CESTNI SKLAD 424.000 DINARJEV, INVESTICIJSKI SKLAD 10.615.000 DINARJEV ITD. — SKUPNI DRUŽBENI PROIZVOD OBČINE SE BO POVIŠAL ZA 0,7%

V splošnih smernicah k družbenemu načrtu za letošnje leto Občina Zagorje je med drugim razpisala, da nam naše gospodarstvo omogoča in stanje na trgu narekuje pri porabi sredstev največje varčevanje. Zato so izdatki za administrativno službo in sredstva za proračunske investicije zmanjšane na najmanjšo potrebo.

Zdi se mi, da je to določilo malone največje varčevanje v celotnem družbenem načrtu in proračunu. Tega načrta pa so se držali tudi pri razdeljevanju sredstev, saj so razdeljena zelo skromno in v skladu z našimi težnjami, čimbolj uresničevati smernice v našem gospodarstvu.

Na letošnjih zboreh volivcev so v nekaterih enotah volivci sicer podrobno poslušali izveščila iz družbenega načrta in proračuna, nekatere postavke pa so se jim dozdevale zelo skopo odmerjene. Zlasti pa so prigovarjali majhnim sredstvom za materialne izdatke naših šol. Ne gre zanikati, da so ta sredstva v prejšnjem letu velika. Res je tudi, da bodo tisti tisočaki nekaterim šolam zadostovali komaj za kur-

javo, za ostale potrebe pa ne bo ostalo ničesar.

Zagorska gimnazija ima celo sedem tisočakov manj kot lanišle leto. Zvoljo tega se vodstva šol in šolski sveti še sedaj sprašujejo, kako bodo porabili skromna sredstva za najne potrebe. Povsem drži, da bodo morali gošniki dobro presoditi in trikrat obmisli vsak dinar, preden ga bodo izdali. To pa pomeni, da bodo morali še bolj kot doslej najvažnejši stroške k redni, zlasti tam, kjer se glasila v učilnicah po 40, pa tudi več učencev. Hkrati pa bodo morale šole zmanjšati vse izdatke na minimum. Vse to na eni strani nas pomeni s piščinami sredstev, namo tako skrbeti za otrokov razvoj kot doslej, seve pa je vprašanje, kako se jim bo to posrečilo, saj je menda znano, da bo dotok učencev v letošnjem letu na nekaterih šolah še večji. Samo v nižji gimnaziji se bo letos vpisalo 50 novih otrok. Vse to vsiljivosti, resnično ne bo lahka naloga.

Sodim, da so se volivci na svojih zboreh temeljito seznanili z načrti letošnjega druž-

benega plana in proračuna, zato bi bilo odveč pisati o razvoju industrije in kmetijstva, na katerih ramenih leži pravzaprav težišče obeh instrumentov. Mnenja pa sem, da bo prav vsak, res prav vsak občan moral po svoje doprinesiti k uresničenju teh smernic, kajti le tako bo načrt v celoti izpolnjen.

Letošnje leto je najtežje, saj pričujemo uveljaviti tisto smer gospodarstva, ki smo si jo že dolgo želeli, saj je vendarle jasno, da izpolnjevanje vsega tega pomeni boljše in večji jutranji kos kruha.

Milan Vidic

Razstava na vodenski osnovni šoli v Trbovljah

Šolske razstave ob koncu šolskega leta so pri nas že kar nekaj tradicionalne. Kakor drugod, tako so imeli tudi na vodenski osnovni šoli v Trbovljah takšno razstavo. Na njej smo imeli priložnost občudovati vrsto izdelkov, ki so jih napravile drobne in spretno roke šolarjev in clebanov iz otroškega vrta. Obiskovalci razstave, ki jih ni bilo malo, so se nadvse pohvalno izražali o kvaliteti razstavljenih izdelkov, tako dekliških ročnih del kot fantovskih izdelkov iz lesa, glinen ter risb itd.

STT bo izdelovala jamske električne lokomotive

Na upravi Strojne tovarne v Trbovljah smo izvedeli, da namerava tovarna prihodnje leto pričeti s proizvodnjo malih električnih rudarskih lokomotiv in akumulatorskih lokomotiv.

Industrijska zbornica je sklenila sporazum s tovarnami v Sovjetski zvezi, realizacijo pa je prepustila STT. Prihodnji mesec potuje v SZ ing. Babič

po potrebno tehnično dokumentacijo. Tam si bo ogledal tudi več sodobno opremljenih rudnikov in dobil dopolnilno dokumentacijo za ostalo rudarsko mehanizacijo. Po sporazumu s SZ bodo v STT izdelovali tudi

nakladalnike za premog, rude in kamenje.

Te dni je steklo v rudniku Raši novo resonančno sito, izdelano po načrtih ing. Kolence v STT. To je prvo te vrste izdelano sito izključno v jugoslovanski tovarni. Ze sedaj je resonančno sito pokazalo med svojim obratovanjem sijajne rezultate in se po mnenju izvedencev lahko primerja s podobnimi v inozemstvu. Sedaj imajo v delu še šest takih sit po različnih različnih rudnikov v Jugoslaviji.

1. julija bodo spustili v rudniku Raši novo separecijo z zmogljivostjo 150 ton materiala v minuti. To je največja separecija, ki je bila izdelana pri nas. Za naslednja leta ima tovarna še več naročil za take separecije.

Do sedaj je bilo v STT izdelano 1000 stojk za rudnike; uporabljajo jih v rudnikih Velenje, Kakanj, Breza in Banovič. Tovarna ima v delu nadaljnjih 2000 stojk, ki bodo skonstruirane do meseca avgusta. Prihodnje leto upajo, da bodo prišli na trg s popolnoma domačimi stojkami in hkrati lahko krili vse domače potrebe.

Poleg Zagrebskega velešolske mislijo razstaviti svoje izdelke tudi v Turčiji in Grčiji, podobno kot prejšnja leta. Letos pa namerava STT prvič tudi na razstavo v Bolgariji, kjer so za prodajo njenih strojev zelo dobri pogoji. V prihodnjih letih bodo izvozili 10 % strojev svoje serijske proizvodnje in to vse tiste, ki so na domačem tržišču zelo dobro uspeli.

-t

ZNATEN DVIG PROIZVODNJE V KRMELJSKEM RUDNIKU

Maja so nakopali že

350 ton premoga dnevno

Krmeljski rudnik, ki je bil pred leti med ostalimi slovenskimi premogovniki še pravi neobjavljenek, se v zadnjih letih vse bolj in bolj razvija. V našem listu smo že nekajkrat pisali o lanskeletnih in prejšnjih uspehih krmeljskih rudarjev, tokrat pa pogledamo njihovo delo v letošnjem letu.

Rudnik v Krmelju dosega vsako leto pomembnejše uspehe. To lahko ugotovimo že po bežnem pregledu proizvodnje, ki je bila pred leti še minimalna, lanske letošnje leto pa že vedno preseže tri sto ton premoga dnevno, kar je za premogovnik, kakršen je krmeljski, ki sodi še vedno med slabo mehanizirane rudnike v Sloveniji, vsekakor lepo. Mesečni plan proizvodnje je bil doslej še vedno dosežen. Za to je bilo treba precej truda, še posebno pozimi, v prvih treh mesecih, ko je zelo nagajalo slabo vreme in mraz. Proizvodnja je dosegla v mesecu maju svoj višek — 355 ton premoga dnevno, medtem ko je bila minul mesec iz objektivnih razlogov spet nekoliko nižja.

Kakor lansko leto, tako so tudi letos na krmeljskem rudniku začeli s raznimi deli. Med

pomembnejša opravila sodijo vsekakor odpiralna dela pri novi jami ob potoku Hinja, kjer so z vrtanjem našli doslej nezane slabe odlične premoge, ki jih bo mogoče izkoristiti kakih deset let. Da se ta jama čim prej odpre in uredi, bo treba regulirati potok Hinjo. Vsa odpiralna kakor tudi gradbeno dela pa je doslej močno zaviralo stalno deževje.

Krmeljski rudnik ima precejšnje težave s stalnimi odpadnimi zahtevami in vprašanji, kar pa se bo v bodoče, ko bo treba izprazniti pol vasi Hince, še poslabšalo. Težave so tudi s premajhno rudniško kopalnico, ki jo bo treba

sleji ko prej povečati, separacijo pa popraviti.

V okrilju krmeljskega rudnika deluje tudi opekarna, ki je pričela obratovati lanske leto. Tudi ta obrat zadovoljivo napreduje. Sedaj znaša dnevna proizvodnja enajst tisoč kosov opeke, kar je že kar lepo število. Opekarna pošilja svojo opeko v kraje od Radeč do Dobreve ter v precejšen del Dolenjske s Kočevjem in Metliko. Zvedeli smo, da nameravajo postaviti na tem obratu prihodnje leto novo krožno peč. »Takrat bomo lahko proizvodnjo še povečali,« pravijo s ponosom Krmeljčani.

-jak

Pomlajeni avtobus v Trbovljah in nove cene

Prvič sem se peljal s pomlajenim starim trboveljskim »Saurerjem«. Radio je glasno igral, skoraj tako glasno, da bi skoraj prevpil ropotanje motorja. Kaj takega nima noben mestni promet v državi.

Prijetno presenečenje pa se je kmalu spremenilo v manj prijetno, ko sem moral za zvoznico plačati pet dinarjev več kot drugače.

So se podražili? — Da! — Zakaj pa potnikom Avtoprevozn-

štvo tega ne sporoči? »Čez tri dni bodo itak vsi vedeli,« me je odrezano zavrnila sprevodnica.

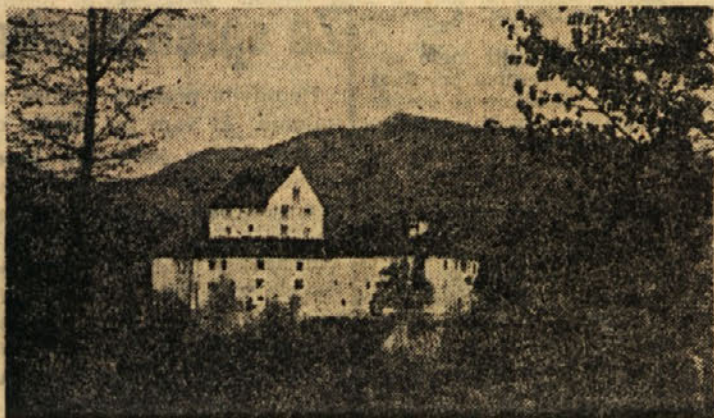
Rekonstrukcija avtobusa je precej stala, to pa še ne daje podjetju pravice, da samovoljno in avtomatično podraži ceno. Mislimo, da bi o tem moral predhodno razpravljati Oblo Trbovlje in sprejeti ustrežajoči odlok. Odlok pa bi moral biti objavljen v časopisu, kot je to navada v podobnih primerih!

PIŠECE - nekdanj in danes

V Pišecah je bilo letos dovolj žena. V ozadju se vidi šola

I.
Kronika razvoja Pišec sega daleč nazaj vse do leta 1285. Takrat so bila trdnjaviča Pišec in k njej spadajoča posestva last solnograškega stolnega kapitlja, ki je oskrboval ta posestva po svojih oskrbnikih. Osebe, ki so oskrbovale grad Pišec in posestva, so bili plemeniti. Tako je bila leta 1426 nameščenemu Frideriku Ratu podeljena celo čast nadškofjskega grajskega grofa. Slabo gospodarstvo pa je povzročilo, da so bile leta 1595 graščina Sevnica, Reichenstein kakor tu-

Grad Pišec

di Pišec prodane Inocencu pl. Mosconu za 60.000 zlatih goldinarjev. Gospodari so se takrat stalno menjavali. Vse do časov pred začetkom II. svetovne vojne pa so bili gospodarji pišeckega gradu in še vrste drugih gradov v Posavju plemeniti Mosconi.

Ljubljani in Mestna hranilnica v Mariboru. Danes je lastnik te zemlje delno Kmetijska zadruga v kraju, delno pa kmetje sami.

II. Prva šola v Pišecah leta 1820

Prva ljudska šola v Pišecah je bila leta 1820 v pišecem gradu in jo je vzdrževal baron Anton Albert Moscon. S smrtjo tega človekoljuba pa je šola prenehala. Zaslužen učitelj na tej šoli je bil Franc Pieteršnik, oče profesorja Maksa Pieteršnika. Stiri leta kasneje so na jeli za šolo hišo bivšega oskrbnika pišecke graščine Ivana Trabant za 40 goldinarjev letno. Prvi učitelj na tej šoli je bil Franc Rabič. Šele leta 1864 so zgradili v Pišecah prvo javno dvorazredno šolo. To poslopje še danes stoji in služi kot stanovanjska zgradba. Na tej šoli je služboval vse do svoje smrti nadučitelj Anton Kokot, ki se je med občanmi uveljavil tudi kot dober vinogradnik. V sosednjem kraju Globoko pa so prvo šolo dobili leta 1884. Leta 1904 so v Globokem pozidali 5-razredno ljudsko šolo. Prvotno poslopje pa je bilo postavljeno na slabem temelju in je grozilo, da se bo stavba udrila. Leta dni kasneje, 1905 so sezidali v Globokem novo šolsko poslopje, v katerem je danes 8-razrednica.

III. V boj za staro pravdo

Ze za časa tlačanstva se je pojavila med prebivalstvom v Pišecah napredna misel, ki je prišla do izraza v kmečkem punktu, ki pa ni zajel širših ljudskih množic, ker je nad

storilci upor: izrečena kazen prestrašila kmečko ljudstvo. Pišecani so bili bolj napredno usmerjeni že za časa Avstrije kakor v časih stare Jugoslavije. Pokojni župnik Toplak si je mnogo prizadeval, da bi uničil napredno demokratsko stranko, toda ni mu uspelo.

Prišlo pa je leto 1941. V jeseni tega leta je okupator pričel s splošnim izseljevanjem prebivalstva Pišecke vasi so ostale na meji tako imenovanega izseljenskega pasu. Vsak dan so ljudje pričakovali, da jih bodo izselili.

Ideja oboroženega odpora proti okupatorju je našla pot tudi v Pišecah in okolici. Med prvimi, ki so pričeli delovati proti okupatorju, sta bila Agrež Ivan-Brko in Umek Franc, Ker

(njeno ime ni znano). Ta si je ogledala vse položaje čete in ostalo. Zvedela je tudi, kdo pomaga vzdrževati zveze in drugo. Z zvijačo je šla iz taborišča še v spremstvu tovariša Brka. Nekaj dni pozneje je četo napadla nemška policija. Partizani so bili o tem napadu prepoznali obveščeni in tako so bili domala vsi borci pobiti. Takrat je bilo požgano mnogo domov. Tiste, ki so pomagali partizanom, je okupator odpeljal v taborišče, med njimi Brkove svoje, očeta in ostale domače. Kasneje so ugotovili, da te izdaje ni bila kriva samo vohunka, ki se je vrinila med partizane temveč tudi Karel Recer, ki je sodeloval pri uničenju partizanov. Plačilo za svoje dejanje je dobil ta človek

7. julij 1944 — 7. julij 1956

Pišec se bile za časa okupacije na meji izseljenskega pasu in kot take močno oporišče okupatorja, po drugi strani pa veliko zavetišče naših borcev. Kolikor so se tu stalno zadrževale nemške čete in žandarmerija, tako so bili tu vedno tudi naši borci, povečini iz Kozjanskega odreda. Naši borci so velikokrat napravili razne napade na švabske patrulje in izvidnice, pogosto tudi z uspehom. Prva večja borba, ki se je kopčala z našim uspehom, je bila v jeseni leta 1943 v Pavlovi vasi, ko je bila pobita žandarmerijska patrulja.

Se isti dan popoldne so Nemci poslali okrepitev iz Brežic. Naši borci so sovražnike pričakali, sprejeli borbo in jih popolnoma razbili. Tako se je še pozneje večkrat ponovilo, dokler se nismo dne 7. julija 1944 pod vodstvom komandanta Januša odločili, da likvidiramo precej močno, v župnišču in cerkvenem stolpu utrjeno nemško postojanko.

Rečeno — storjeno! Ker je bilo vse dobro organizirano in napad izvršen nepričakovano, niso Nemci prišli niti do obrambe, temveč so se vsi preplašeni predali. Naša četa je tako zopet prišla do orožja, municije in opreme, ki smo jo takoj spravili na varno. Ujete žandarje smo odpeljali, jih slekli, ker niso hoteli z nami, in jih v spodnjih hlačah in srajcah poslali nazaj v postojanko v Pišec, to pa zaradi tega, ker so se vdali brez naših žrtv.

Tako je bila prva okupatorjeva postojanka 7. julija 1944 razbita. Od tega dne dalje se je okupator počutil še manj varnega na tem področju. Borbeni duh v naših vrstah pa je rastel. Prihajali so novi borci, partizanska pest je postala vedno trša in zadajala okupatorju in njegovim slugom vedno močnejše udarce.

Ker je bil dan likvidiranja prve nemške postojanke v Pišecah pomembna prelomnica v razvoju partizanskega gibanja v tem kraju, je ljudstvo sklenilo, da bo ta dan praznovalo vsako leto kot svoj krajevni praznik. Letošnje prvo praznovanje bo še toliko slovesnejše, ker bo hkrati v kraju odkritje spomenika tistim borcem, ki so dali svojo kri tudi zato, da se danes po pišecih gorah razlega slovenska pesem.

je bil Umek osumljen, da dela proti okupatorju, se je preselil v Kostanjevico in je kmalu nato odšel v partizane. Leta 1943 je padel za domovino.

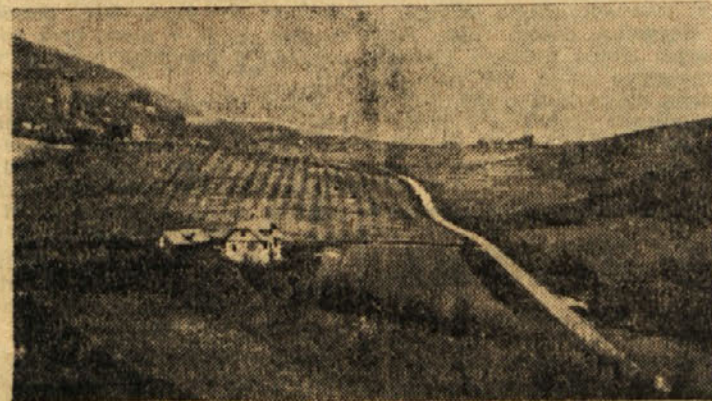
Kakor drugod, so se tudi v Pišecah našli pomagači okupatorja. Tako je bil leta 1941 Karel Recer mi imenovan za vodjo vermanskega in kasneje za šturmfirerja, ki je organiziral iz nekaterih domačinov skupino vermanskega. Nekateri pa so kljub temu ostali dobri Slovenci in so kasneje tudi odšli v partizane. So pa bili med njimi — kakor drugod — taki, ki so mislili, da bo tretji raj trajal večno.

Prva skupina partizanov se je zbrala v gozdovih nad Pišecami že leta 1941, bila pa je potem na Zelezem pri Podsvetici izdana kjer je nemška policija zidnico otkolila in posadko partizanov v kratkem boju uničila.

Leta 1942 se je na Bohorju ustanovila prva partizanska četa, ki je operirala na področju Pišec, Sromelj, Podsvetice, Peč in Senovca. V zimi 1942-43 je četa taborila v gozdu nad Pišecami in Sromljem v Trobovniku. Vzdrževali so jo kmetje domačini, dasiravno je bil okupator stalno na preži, posebno pa njegovi domači pomagači. Meseca februarja 1943 pa se je v četo vrinila neka vohunka

že leta 1943. Za smrt Recerja so hoteli Nemci ustreliti 10 Pišecanov. Stari Recer — oče, pa tega ni dovolil. Dejal je, da Pišecani za to niso krivi. Vendar so Nemci tedaj pripeljali iz Maribora deset drugih ljudi in jih v Pišecah ustrelili.

Okupator za zadušitev upora ni izbral sredstev, vendar na narodnoosvobodilnega boja in

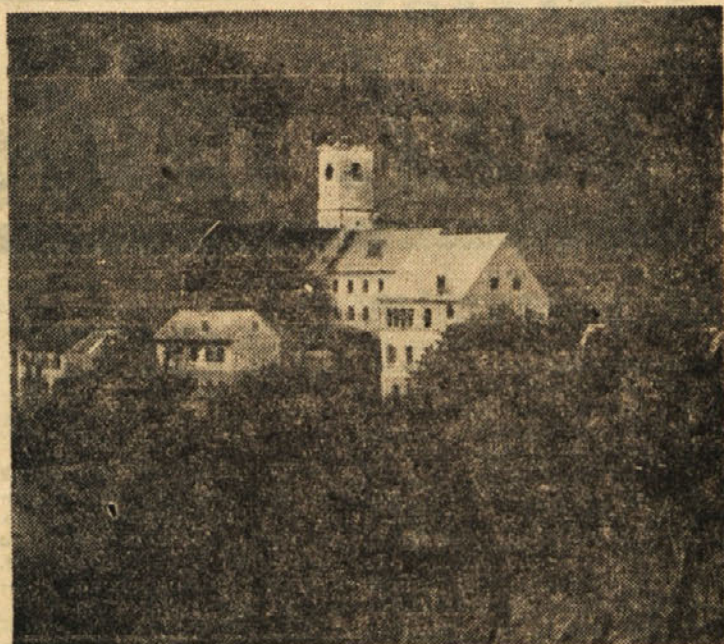
Posestvo KZ Pišec

gibanja ni mogel udariti. Vsi, ki so bili v Pišecah sposobni za borbo, so bili v NOV leta 1944. Vseh Pišecanov je padlo v borbi 57.

Okupator se v Pišecah, ki so jih Nemci preimenovali tedaj Dittmansberg, ni počutil varnega. Pišec se potem Nemci prekrstili v »Banditenberg«. Dne 29. aprila 1943 je bila ob smrti Recerja požgana tudi hiša, v kateri je bil sedež proslulega »Steirischer Heimatbunda«. Ob tej priložnosti je zgorela tudi vsa evidenca raznih političnih osumlencev, ki jih je okupator vodil v svojih seznamih.

Dne 7. julija 1944 pa je padla nemška postojanka v Pišecah. Takrat so Nemci vso občinsko upravo preselili v Brežice in v Pišecah ni bilo več njihove stalne vojaške postojanke. Ob napadu na Pišec dne 7. julija 1944 je bil uničen ves arhiv. Edino, kar je ostalo, so bile matične knjige.

Vse do osvoboditve so še Nemci od časa do časa uprizarjali razne hajke, vendar brez

V hiši, ki je označena s križem, je bila za časa okupacije nastanjena žandarmerija

večjega uspeha. Svoboda je zasijala tudi Pišecam, kakor ostalim krajem naše domovine. Sedemindeset Pišecanov, padlih za svobodo, pa govori in nazorno piše o našem boju proti nasilju proti kateremu so se uprli tudi Pišecani.

GOSPODARSKI RAZVOJ V PIŠECAH

Ze stoletja je glavna gospodarska dejavnost v Pišecah vinogradništvo in sadjarstvo, manj pa poljedelstvo in živinoreja. Največji vir vseh dohodkov daje vinogradništvo. Pišecka vina so znana blizu in daleč po svoji kvaliteti in prirodnosti. Prebivalci se ukvarjajo s poljedelstvom le v toliko, kolikor je potrebno za preživljanje. V prejšnjih časih je bila v Pišecah in okolici močno razvita obrtna dejavnost, kakor n. pr. krojaška, kovaška in čevljarska, ki pa so danes skoro zamrle.

Glavna dejavnost je vinogradništvo. Ko se je pred 60 leti v kraju pojavila trta us, so bili stari dobri vinogradi uničeni. Z obnovo vinogradov in zasajevanjem trte na ameriški podlagi so prebivalci vinogradništvo rešili. Danes pa so vinogradi potrebni temeljite obnove. Glavno je, da se izboljša tudi kvaliteta trte. V tem pogledu bo potrebna večja akcija. Posamezniki tega vprašanja ne bodo mogli rešiti. Potrebna bo pomoč s krediti. Najbolj pametno pa bi bilo seveda, da se vinogradniki trdno oklenejo splošne kmetijske zadruge. Z združenimi močmi bo splošna obnova vinogradov mogoča.

Delovanje kmetijske zadruge v Pišecah sega v leto 1945, ko je bivša Naproza ustanovila v Pišecah svojo podružnico. Po razformaciji tega podjetja so v Pišecah ustanovili samostojno kmetijsko zadrugo, ki je imela tudi trgovsko poslovalnico. Leta 1950 pa je pričela v sestavu kmetijske zadruge delovati tudi ekonomija s površino 50 ha zemlje. Iz te ekonomije so leta 1952 ustanovili kmetijsko obdelovalno vinogradniško zadrugo »Maksa Pieteršnika«, ki je obstajala do aprila leta 1953. Danes deluje ta v okviru kmetijske zadruge Pišec, ki ima svoj vinarski odsek, preko katerega odkupuje zadruga od

družnikom in ostalim vinogradnikom.

Vsa srb se posveča novim sadikam, za katere je povpraševanje vedno večje. Zadruga je povečala sodobno urejeno stnico, v kateri lahko danes stijo okoli 350.000 sadik espljenk.

Kmetijska zadruga v Pišecah ima dobro začitano pot, glavna veja gospodarstva pa ostane v okraju, kakor že rečeno, vinogradništvo in sadjarstvo. Zadruga bo s skupnim delom s pomočjo svojih zadrugnikov lahko uspešno vršila svoje poslanstvo na vseh za napredek zadrugništva.

Partizanski bunker v Pišecah

Po prihodu okupatorja v Pišecah se je tudi tukaj pričela krepiti pri raznih zavednih Slovencih napredna misel. Ti so že takoj iz početka začeli kovati proti okupatorju zaroto.

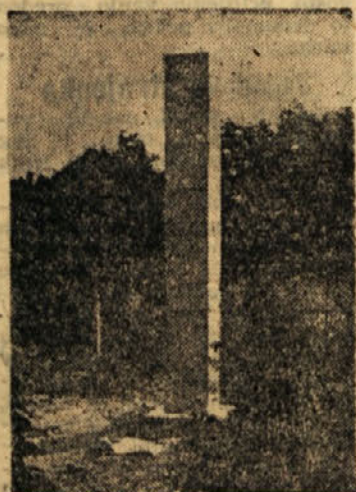

Kmet popravlja orodje

Vse delo je bilo seveda posevno tajno in prikrito. Prvi sestanek, ki je bil organiziran kot zarota proti okupatorju, je bil meseca junija 1942 pri Karlu Ogorevcu v Pišecah. Na sestanku je bil govor o smernicah za delo in odporu proti okupatorju. Dopolnjeno je bilo tudi, da se izkopije nekeje v bližini Pišec bunker, ki bi služil raznim aktivistom kot zaklonišče, pozneje pa tudi za shranjevanje živeža in drugega materiala.

Z delom so takoj pričeli. Vodil ga je pokojni Karl Ogorevc ml., v pomoč pa sta mu bila Jože in Miha Ogorevc in še nekaj drugih tovarišev. V bližini Pišec so izbrali v malem gozdiču primeren teren za napravo bunkerja. Zanj so izkopali okrog 50 — 60 kub. metrov zemlje. Bunker leta 1943 še ni prišel do izraza. Takrat pa je tov. Jože Ogorevc-Pero po VDV naročil tov. Baumkircherju, da nekje najde primeren teren za bunker, ki bi bil potreben za nadaljnje potrebe NOV. Gov. Baumkircher se je povezal s Karlom Ogorevcem, ki je imel že pripravljen delno izkopan bunker. Ta je ustrezal zahte-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Spomenik padlim borcem

s prvega nadstropja gradu. Vsi uporniki so bili leta 1662 obsojeni na smrt — pred usmrtništvo pa še grozovito mučeni. Vodja upornikov sta bila takrat kmeti Kranjčič in Ilijaž. Kakor so bili takratni grofje in graščaki povečini izjemalci kmečkenga prebivalstva, so se našli posamezniki, ki so bili drugačni in so skrbeli za razvoj in napredek okolice. Leta 1864 je gospodaril v Pišecah baron Alfred Julius Moscon. On in njegova žena sta mnogo pomagala revnim ljudem. Grof Alfred Moscon je nadalje skrbel za to, da so bile ceste dobro urejene. Prav tako je bila njegova zaluga, da se je v Pišecah že leta 1900 vpeljala državna pošta, leta 1903 pa še brzojav. Ko se je leta 1885 pojavila v posavskih vinogradih trtna us, ki je opustošila naše vinograde, je baron Moscon za obnovo vinogradov prepustil zemljišče Bernoversko polje, da so se ljudje tamkaj učili vzgajati trto na ameriški podlagi. V razmeroma kratkem času je uspešno obnoviti vinograde, ki so bili za prebivalstvo Pišec in okolice življenjskega pomena.

Mlad Pišecan pri igri

pridelovalcev pridelek mošta in vina. V zadrugi delujejo še drugi odseki, tako n. pr. živinorejski, sadjarski in kreditni. Lansko leto pa se je delo zadruge dopolnilo še s čebelarstvom in strojnim odsekom. Zadruga posveča pozornost nadalje sekciji zadrugnikov, poljedelskemu odseku in kulturnoprosvetnemu odseku ter sekciji mladih zadrugnikov.

Vso srb pa je zadruga posvetila obnovi vinogradov. Tako je leta 1952 zasadila na površini 4,5 ha vinograde na Riglu na sodoben način z žično napeljavjo. Tega leta je zadruga zasadila tudi nov breskvin nasad na Vukovski na površini 2,5 ha. Oba nasada dobro uspevata prav tako pa tudi nasad, kjer se vzgajajo sodobno urejeni matičnjaki na površini 3,5 ha. Zmogljivost tega nasada je 250.000 ključev, ki jih zadruga uporablja za vzgojo trsnih sadik in jih nudi tudi svojim za-

Dobre ceste so pogoj, da lahko vaščani vozijo svoje prideleke na trg

Najmlajša tovarna v Trbovljah

Obiskali smo „Elektro-Standard“

„Skoraj utruđiš se, ko se vzpenjaš po precej strmi in razriti cesti iz trboveljske doline do malo više ležečega rudarskega naselja Terezija. In tu v bližini vhoda v rov te poleg običajnega starega rudarskega tempa preseneti še neko drugo, mladostno, živahno gibanje. V nekdanji rudniški kopalnici nastaja najmlajša trboveljska tovarna „Elektro-Standard“.

„Delali bomo pralne stroje“

Bilo je to še pred leti, ko so v Trbovljah pričeli razmišljati o podobni tovarni. S premočom gre počasi in zanesljivo h kraju in za prebivalstvo je treba iskati nove zaposlitve.

V začetku leta 1955 se je iniciativni odbor odločil: nastane naj tovarna električnih gospodinskih strojev za široko potrošnjo! S tem so hoteli ubiti dve muhi na en mah. Pri nas se za gospodinjstva zelo malo proizvaja, tovarna pa bi bila tudi primernejša za zaposlitev odvečne ženske delovne sile.

Rudnik je mlademu podjetju za prvo silo prepustil svojo staro kopalnico na Tereziji, vojna industrija pa je odstopila nastajajoči tovarni nekaj strojev iz svoje reparacijske zaloge. Nekaj strojev pa so s prvim kreditom OLO Trbovlje kupili tudi sami.

Kopalnico so pričeli hitro adaptirati in postavljati stroje. 15. marca p. l. je prva služnica že stekla, nastavljen pa je bil tudi prvi delavec. Medtem ko so honorarni strokovnjaki še vedno preurejali tovarniške prostore in ko so raynkar montirane služnice prilagajali novim potrebam, je proizvod-

uslužbencev so ga prve preizkusile. Ne — vse še ni bilo najboljše, tudi oblike se jim je zdela grda. Tako je nastal drugi, povsem izpopolnjeni prototip.

Tega so v tovarni kasneje osvojili za serijsko proizvodnjo.

Sprehod po tovarni

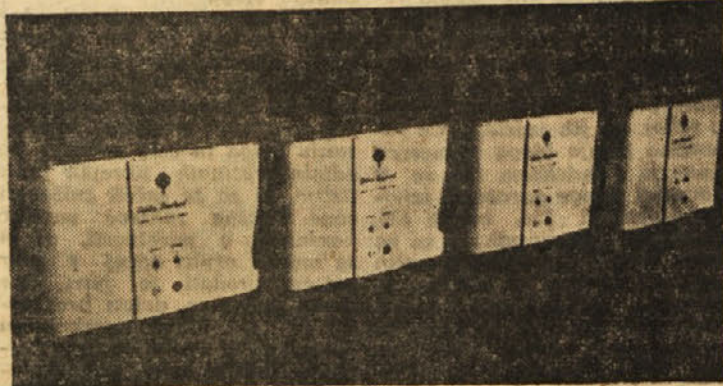
V glavni dvorani glasno tečejo služnice. Mladi strugarji so v svoje delo tako zaverovani, da ne utegnejo mnogo odgovorjati moji poklicni radovednosti.

„Pričeli smo s poskusno pro-

plotni izkoristek kuhalnika. Njihova slaba stran je pa, da se stopijo, če pozabljiva gospodinja prepreči odvzem toplote. To slabost nameravajo popraviti z vgraditvijo posebnih termičnih izklopičev, ko jih bodo pričeli serijsko proizvodnjo.

Predstavljamo vam pralni stroj in njegovega konstruktorja

Iva Skrinarja sem zmotil pri njegovih načrtih. „Se vedno rišem posamezne detaje, ki smo jih sproti izboljšali, načrtov za-

Tem bodo sledili še drugi

izvodnjo sestavnih delov verig za enoveržne rudarske transporterje, — mi razlaga inž. Lindtner, ki delo nadzoruje. Kmalu bodo prešli na redno proizvodnjo. Precej ton materiala bo treba spraviti tako visoko v hrib in potem izdelane verige spet nazaj v dolino. „Hudo visoko smo,“ mi toži inž. Lindtner, „in prevoz nas ogromno stane.“

Na avtomatskih služnicah delajo dekleta serijsko „Tekalmit“ mazalke, ki smo jih do

nje pa še nimamo — se mi je nasmehnil.

„Rad bi izvedel kaj več o pralnem stroju.“

„To je naš pralni stroj,“ mi je izjavil. Odložil so se za večje pralne stroje, ki pridejo v poštev za hišne svete posameznih novih blokov, za bolnišnice in pralnice. Njihova cena 100.000 din je minimalna v primeri z investicijsko ceno novega bloka, zato si jih lahko omislijo vsi investitorji.

Pralni stroj ima dva dela: pralni lonec in centrifugo za ožemanje opranega perila. Za vrtenje obeh je montiran samo 1 elektromotor, po zaslugi originalne in duhovite Skrinarjeve sklopke. S tem se je pralni stroj zelo pocenil, kljub temu pa je cena vse elektro opreme, ki je pri nas izredno draga, še vedno 38 % celotne cene pralnega stroja.

Vrteča se pralna glava je konstruirana tako, da voda v loncu tudi vibrira, ne pa samo kroži, kakor pri običajnih inozemskih strojih. Centrifuga je prožnopeneta, zato pri vrtenju ne povzroča prehudega tresenja.

Vse tri originalne zamisli so tudi patentirane.

Ureditve trga, in ustalitev cen

PREDVIDEVA LETOŠNJI DRUŽBENI PLAN OBČINE TRBOVLJE

V lanskem letu se je proizvodnja v naši občini občutno dvignila, in sicer za 13 %. Industrija je povečala storilnost dela, zboljšala organizacijo dela in znižala proizvodne stroške. Letošnji družbeni načrt pa predvideva ponoven porast družbene proizvodnje za nadaljnjih 3 %. Pri tem pa ni upoštevan družbeni proizvod gradbenih podjetij, ki delajo v Trbovljah, imajo pa svoj sedež drugje. Z udržitvijo trgovske mreže in gostinstva se bo izboljšala preskrba.

Promet v trgovini bo letos manjši zaradi manjše gradbene dejavnosti in slabšega pritoka sezone delovne sile. S porušitvijo starega Delavskega doma bo nastala vrzel v že itak maloštevilnih trgovskih lokalih. Trgovsko podjetje Preskrba, ki upravlja omenjeno poslovalnico, bi rado od ostalih dveh trgovskih podjetij, da bi mu prepustila eno poslovalnico, da bi s tem nadoknadilo izgubo Delavskega doma. Za potrošnike pa bi bilo bolje da se vsa tri podjetja reorganizirajo v dvojno podjetje, ki bi bili sposobni izboljšati postrežbo in povečati izbiro blaga.

Potrošniški sveti bodo morali pričeti resneje delati in usmerjati pravilno poslovanje trgovin.

V lanskem letu so v Trbovljah pričeli odkupovati mleko neposredno iz mlekarne Izlake, (v) letos pa bodo organizirali od-

Pralni efekt je odličan: štiri kilograme najbolj umazanega perila opere pralni stroj v petih 7 minutah, približno toliko časa pa je treba, da se v centrifugi dobro ožme. Ni treba še posebej poudarjati, da se perilo pri takem pranju minimalno trga, se pa mnogo boljše opere. S tovarno mila je podjetje v dogovoru, da bo nalašč za trboveljske pralne stroje izdelala specialni pralni prašek, tako da gospodinja ne bo treba razmišljati, kakšen lug naj napravi. Načrti?

Pralni stroj za individualna gospodinjstva in električne sevalne peči.

Za sedaj enostaven proizvodni proces

V tej prvi fazi razvoja tovarne je nujen malo enostavnejši proizvodni proces.

V kleparski delavnici krivijo pločevino večinoma z ročnim delom, dokler ne bodo pripravili hidravlične stiskalnice. Posamezne dele vlivajo v preprosti kovačnici, sestavljajo jih pa kar v obdelovalnici. Sestavljajo in lakirajo ter preizkušajo pa pralne stroje tudi kar v obdelovalnici.

Prostor — to je glavni problem celega kolektiva.

Zelo stisnjeni so, pa vseeno do dela delajo

Še enkrat: kakšno vino pijemo v naših gostiščih?

Članek pod gornjim naslovom je povzročil hudo kri pri nekaterih gostincih. Čeprav imam ob tem v mislih znan rek: „Če stopiš mački na rep — zacvili!“ Menim, da ni nobenega vzroka

za to, da bi se razburjali. Moj članek ni kritiziral gostišč, ki prodajajo domača naravna vina, kakor to nekateri napolnujejo, ampak je opozoril na problem prodaje vina po standardnih cenah ne glede na kakovost. V članku sem ugotovil — in to moram še enkrat s poudarkom ugotoviti — da ni pošteno in prav, da naša gostišča prodajajo po 160, 180 in 200 din vl. no, ki je naravno ali narejeno, pokvarjeno ali zdravo, iz Primorske in Srbije, ali iz Gadove peči in Bizeljskega, pristno ali rezano s slabšim, tako da ima 10 vol. odstotka ali samo 6 vol. odstotka alkohola itd.

Ne mislim, da so tega kriva samo gostišča, ampak v nič manjši meri tudi nekatera trgovska podjetja z vinom. Nihče me ne more prepričati, da je v redu in pravilno, če gostišče prodaja srbsko vino po isti ceni kot bizeljski rizling ali dolenski cviček, ker je nakupna cena prvega veliko nižja, medtem ko so naša domača vina več vredna, ne glede na to, če morda vsebujejo manjši odstotek alkohola. Prav tako ni pravilno, da gostišča prodajajo po isti ceni vsa naša domača naravna vina, pa čeprav vsebujejo 9 ali samo 6 vol. odstotka alkohola. To ni pravilno do našega potrošnika, a prav tako ne do proizvajalcev vina, ki se še prav dobro spominjajo predvojnih časov, ko gostišča niso kvarila slovesa njihovega pridelka, ker so ga prodajala takšnega, kakršnega so kupila, in ker so dajala prednost boljšim pred slabšimi vini. Saj vendar tudi v trgovini ni mogoče dobiti po isti ceni bele in krušne moke,

Sistematična vzgoja strokovnega kadra

V vsakodnevni praksi naša podjetja vedno iznova ugotavljajo, da jim primanjkuje ustreznih učnih sredstev in pri pomočkov za vzgojo in strokovno izpopolnitev svojih kadrov. Resnica je namreč, da je eden izmed najvažnejših činiteljev za dvig proizvodnje strokovno znanje vseh kadrov v gospodarstvu. To doseči pa je mogoče le s sistematično smotrno

strokovno vzgojo. Znanstvena organizacija dela je tudi eden izmed činiteljev pri vzgoji kadrov za dvig proizvodnje in njeno pocenitev.

V tem smislu so nekatera podjetja v Trbovljah že pričela s sistematično vzgojo svojega vodilnega kadra po TVI sistemu (proučevanje notranje industrije). Ta sistem z modernimi (Nadaljevanje na 7. strani)

Zasavske BODICE

ALI SPET S TABLICAMI V ŠOLO?

„Zakaj ne bi tako kot nekoč mi, tudi naši otroci hodili s tablicami v šolo?“ tako je nekdo dejal na nedavn. zboru volivcev v Senti Gotardu, ko so govorili o šolstvu. Se prej pa je govoril, da so šolski zvezki predragi in da ne bi bilo treba imeti za vsak predmet drugega.

Vsekakor je takšno gledanje in pojmovanje, zlasti še o vpeklavi šolskih tablic, zelo zelo zgrešeno. Človek, ki je staval tako „koristne“ predloge bi že vsekakor lahko vedel, da živimo danes v 20. stoletju, v času, ko je tehnika na višku in v šoli ne bomo uporabljali kamnitih ploščic.

BREZPLAČNI KONCERTI

Prebivalci v centru Zagorja lahko zadnje čase poslušajo brezplačne koncerte ob vsaki uri. Pripravljajo jim jih obiskovalci gostišča s srbskimi vini v hiši posestnika Dolinskega na Vinski cesti.

Prav gotovo je bilo neprimereno, da so izdali dovoljenje, za točenje pijače v hiši, ker je nekako preblizu pokopališča. Če bo šlo tako naprej, bomo kmalu tudi v mrtvašnici dobili točičino...

Za zaključek: izgleda, da se je prodajalec vin tudi skregal s higieno. Kdor ne verjame, naj sam obide točičino.

„POTEM MI BO SLABO POSTREGEL...“

Pred nedavnim me je ustavila znanka na cesti in mi začela pripovedovati o zagorskih mesarjih. Pravi mi: „Včeraj sem zahtevala 30 dkg mesa za juho. Ko pa sem ga doma stehala, ga je bilo samo 27 dkg. Če bi mesarju kaj rekla, bi me drgnil slabšo postregel...“

Vsekakor pripomba, ki mnogo pove in pravi, da poslovanje v zagorskih mesnicah ni naltotje. Pošteno prav gotovo ni!

„SAJ NI VAŽNO!“

Posestnik Zabavšek iz Zagorja ima kaj čudne navade. Most, ki je bil do nedavnega na Kotre-dešci, je razdiril in so do sedaj perile v potok že štiri osebe. Prej so bile tam deske, ki niso bile njegova last, a jih je vzel.

Na vprašanje, kako bo pa sedaj, je mož odgovoril: „Saj ni važno, kako gre kdo čez...“

čistega ali mešanega volnena-ga blaga itd. Potemtakem tudi v gostiščih ne more biti drugače!

Res je, da je bila lanskega letina po kakovosti vinskega pridelka slaba, toda to v ničemer ne opravičuje gostišč, da bi prodajala vsa vina po enaki ceni. Sicer pa tudi prejšnja leta, ko je bila vinska letina dobra, ni bilo dosti boljše. Zaradi tega so me ugotovitve tržne inspekcije spodbudile, da sem s člankom opozoril na ta problem. Morda res ni bila najbolj posrečena primerjava jabolčnika in vina. Šele pozneje sem zvedel, da je gostišče Kurnik v Zg. Trbovljah znano po tem, da toči domača naravna vina, za kar mu gre vse priznanje, ker so taka gostišča danes redka. Toda to ne pomeni, da je v redu in prav, če je prodajalo vino, ki je vsebovalo 6 vol. odst. alkohola, po isti ceni kot neko drugo gostišče vino, ki je vsebovalo 9 vol. odst. alkohola.

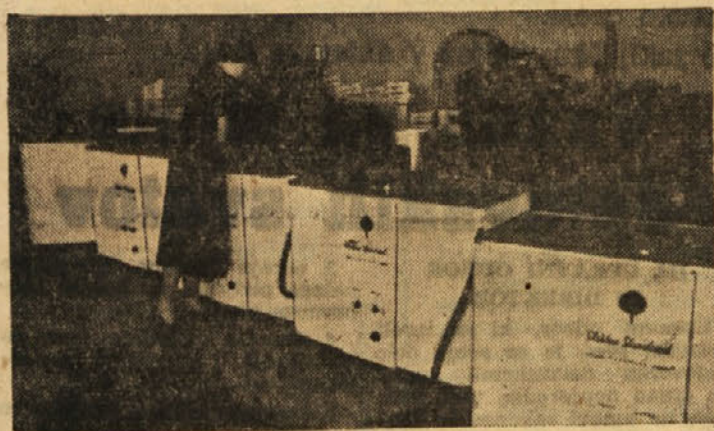
Pri kritiki mojega članka je treba upoštevati golo resnico, da nisem grajal gostišč, ker točijo domača vina z nizko gradacijo, ampak sem opozoril na vprašanje standardnih cen, za katero bodo morali nekateri gostinci — če so odkriti in pošteni — priznati, da je zares akutno.

Nekateri gostinci so na terenu prepričevali vinogradnike, da sem s člankom kritiziral gostišča, ki točijo njihova vina, ki so zaradi lanskega neugodnega vremena nekoliko slabša kot prejšnja leta. Verjamem, da so se zaradi tega zelo razburjali, zlasti še, ker nekateri sploh niso brali članka, ali pa ga niso razumeli. Tako na glavo postavljena dejstva upravičeno povzročajo hudo kri pri pridelovalcih vina, ki imajo že tako dovolj težav s prodajo svojega vinskega pridelka. Ne pomislijo pa, da so tudi nekatera gostišča, ki točijo vsa mogoča vina, samo domaćih ne, kriva, da je tako! do hoteli razumeti tako, kot sem ga napisal, zagovarja prodajo domačih naravnih vin.

Dejansko na članek, če ga bo kajti že bomo tudi v cenah razločevali dobro in slaba vina, naravna in narejena vina itd., bodo vedno imela prednost pristna domača vina.

Menim, da proizvajalci naravnih vin niso prizadeti samo s tem, ker nekatera gostišča ta vina prodajajo kot naravna.

V. Setine

„Pralne stroje izdelujemo sami“

nja že stekla. Pričeli so delati za potrebe Strojne tovarne v Trbovljah, tovarne „Mehanika“ in za rudnik.

Mladi kolektiv pa je že začel misliti, kaj bo tovarna proizvajala. Dobro so preštudirali jugoslovansko tržišče in se po nasvetu Zavoda za napredek gospodinjstva v Ljubljani odločili za —pralne stroje. Ze prej so se pojavljali na nekaterih domačih razstavah posamezni prototipi, pravzeto večinoma po inozemskih vzorcih, nobena tovarna pa ni še pričela s serijsko proizvodnjo.

„Nocemo kupovati dragih licenc, pralni stroj bomo izdelali sami.“

Po osnutkih mladega tehnika Skrinarja je pričel nastajati domači pralni stroj. Konstruktor je še delal na posameznih detajlih, ko so že sestavljali prototip. V septembru lanskega leta je bil skladen in žene vseh

sedaj uvažali. Letos bi jih lahko prodali tudi 300 tisoč, zaradi omejenih proizvodnih možnosti pa jih bomo lahko napravili samo 50 tisoč.

Cenejši električni kuhalniki

Dvoje deklet je montiralo dvoploščne električne kuhalnike, ki so tudi serijski produkt tovarne. Pri izgotavljanju obiščajo za pralne stroje je ostajalo ravno toliko pločevine, da so jo lahko pričeli kriviti tudi za nove kuhalnike.

Kuhalniki so 2000 din cenejši od ostalih na trgu, so pa tudi po obliki mnogo lepši. Njihova posebnost je tudi v tem, da so grelne plošče narejene iz aluminija. Ena plošča je za 800 vatov, po toploti, ki jo oddaja, je pa enakovredna običajnim ploščam za 1500 vatov. Aluminijaste grelne plošče dvigajo to-

Kako kmetje izkoriščajo delovne moči?

Gospodinske pomočnice? —

Ne, poljske delavke!

V zagorskem Zdravstvenem domu hranijo več prigrasnic v posebnem zavrtku. To so prigrasitve, ki jih revizorji napisali po dejanskem stanju pri nekaterih posestnikih v okolici Zagorja.

Poglejmo, kako so nekateri kmetje izkoriščali najete delavce oziroma delavke.

Čudno je, toda številni kmetje imajo še danes delavce in delavke, ki jih sploh niso prigrasili socialnemu zavarovanju kot poljske delavce, marveč le kot gospodinske pomočnice, nekateri pa jih niti za to niso prigrasili.

Tako je imel Ivan Zeleznik v Senožetih zaposleno Terezijo Hrovat kot gospodinsko pomočnico, opravljala pa je tudi poljska dela. Franc Drovšek je imel zaposleno Marijo Berečič, seve tudi on kot gospodinsko pomočnico, morala pa je delati vsa dela.

In tako se množijo imena: Jože Prašnikar iz Podlipovce, Jože

Čebin iz Zavin, Mihael Jenko na Izakalah, Lovrene Mohor iz Semnika, Slavko Koprivšek in mnogi drugi.

Prašnikar iz Podlipovce je zaposloval duševno bolnega delavca, ki sploh ni prejemal plače že od 1950. leta. Mohor iz Semnika ima 22 ha zemlje, zaposlen je pri rudniku, za opravljanje del na posestvu pa je najel delavko, ki sploh ni bila prigraslena.

Kajpak, najlaže je imeti na posestvu tujo delovno moč, ki ji ni treba preveč plačati.

Iz navedenega sledi, da so ti kmetje in še nekateri drugi izkoriščali ne le delavce, marveč tudi oškodovali socialno zavarovanje. Vsote, ki jih bodo morali plačati, niso majhne. In prav je tako! Socialno zavarovanje ni neka ustanova, ki bi le dajala, marveč naša največja pridobitev.

Menimo, da je komentar k gornjemu odveč.

ZALOGE IN KREDITI

V večini naših industrijskih in trgovskih podjetjih sta že nekaj časa glavna predmeta razgovorov zaloge potrošnega blaga in kratkoročni krediti. Marsikje pogostokrat ti dve stvari napak povezujejo, napak v tem smislu, da vidijo samo zaloge potrošnega blaga, ne iščejo pa pravih vzrokov, zakaj so nastale, še manj pa razmišljajo o posledicah, ki jih bodo te zaloge rodile. Ali govorijo o kreditih in jih spet enostransko pojmujejo, vidijo v njih edino rešitev za odstranitev zalog, za olajšanje položaja podjetja, ne pomislijo pa, kam bi nas pripeljalo vsesplošno podeljevanje kreditov, kakor ga nekateri terjajo in želijo. No — nekoliko več o tem v naslednjih vrsticah.

Z letošnjim družbenim planom smo predvideli, da moramo v gospodarstvu ustvariti za 80 milijard dinarjev zalog. Kakšnih zalog boste vprašali? Zalog potrošnega in reprodukcijskega materiala. Te so nam nujno potrebne za ustalitev razmer na trgu, da z njimi vplivamo na oblikovanje cen, da imamo na razpolago določena sredstva, če naša zadnja ta ali ona vremenska katastrofa, da z zaloga preprečimo doslej nikoli utolajljivi "glad" po blagu, ki je bil tako značilen za razmere na trgu v zadnjih letih. In ko je na to bo morda ta ali oni bralec pripomnil, kako smo lahko shajali brez zalog vse doslej? Da, shajali smo brez

njih, toda prav zaradi tega smo občutili na trgu večje kolebanje cen; v trgovinah smo namreč imeli bornejšo izbiro blaga in blago slabše kakovosti, kot pa bi ga dobili, če bi se moral prav vsak proizvajalec prizadevati, da čim bolj zadovolji kupca, da si zagotovi čim več kupca. Torej prav zaradi vsega tega smo se morali odločiti za ustvaritev nujno potrebnih zalog.

Dokler smo o tej stvari le govorili, čeprav o vsem tem že govorimo, odkar razmišljamo in tudi uresničujemo zamisli o preusmeritvi našega gospodarstva, je bilo vse v redu; zdaj pa je, po mišljenju nekaterih, vse napak. V skladiščih najrazličnejših tovarov, od tistih, ki izdelujejo stroje in ostalo reprodukcijsko opremo za tovarne, do tistih, ki izdelujejo zgolj potrošno blago, se res postopoma nabira vse več in več izdelkov, ki jih tovarne ne prodajo takoj, ko jih izdelajo. Če računamo stanje blaga v mesecu januarju z indeksom 100, so v Sloveniji zaloge narasle takole: februarja 114, marca 135, aprila 145. Posamezniki — in na žalost je teh v nekaterih naših podjetjih precej — trdijo, da nastajajo zaloge samo zaradi nesmotrne kreditne politike. Te trditve pa so dokaj kratkovidne. Ti ljudje namreč ne vidijo, da nastajajo zaloge potrošnega in reprodukcijskega materiala zaradi drugačne porazdelitve narodnega dohodka, zaradi drugačne kupne moči, drugih ukrepov pri obdavčenju — skratka ukrepov, ki zagotavljajo, da se bo naš trg vendarle ustabil. Prav takšni ugovori in takšne trditve pa povsem jasno govorijo, da marsikdo med nami še ne razume ekonomskih zakonitosti, ki naravnost terjajo določene zaloge blaga, da je vsakdo od teh ljudi spregledal, da zaloge nastajajo zaradi takšnega gospodarstva, ki vse bolj očitno zagotavlja boljše življenje vseh delovnih ljudi.

O, lahko je bilo gospodariti v podjetjih, ko je mogel vsakdo prodati, kar koli je izdelal, ko je lahko prodal blago, in to za drag denar, čeprav je vedel, da ga potrošnik ne bo nosil tako dolgo, kot bi ga moral. Nikomur se ni bilo treba pehati za kupecem, kajti kupci so hodili kar v tovarno in trgovski potniki so bili odveč. Trgovina je kupovala, kar ji je industrija nudila, in kaj malo se je menila za želje potrošnikov, kaj šele da bi te želje sporočila proizvajalcem in tako usmerjala izdelovanje industrijskih proizvodov po željah kupcev. Prav zaradi tega nenehna in vsesplošnega povpraševanja po blagu tudi tista industrijska podjetja, ki bi morda pred letom ali dvema že krenila na drugačno pot, tega niso storila, ker so si pač mislila, da je potrošnik željan njihovega blaga, čeprav je bilo drago in slabe kakovosti.

Toda ko že govorimo o nastajanju zalog potrošnega blaga, je prav, da spregovorimo nekaj besed o kreditih. Tisti, ki trde, da nastajajo zaloge samo zaradi nesmotrne kreditne politike (ki seveda še ni vedno dovolj elastična, upajmo pa, da bo to povsod prej ali slej popravljeno), seveda nikoli ne pomislijo na to, da se je tudi naša kreditna politika že začela, in to pred časom, prilagajati tudi takšnemu razvoju gospodarstva. O tem samo nekaj podatkov. Od lanskega decembra so na

tistim profesorjem, ki so mladeži nesebično pomagali in tako znatno pripomogli, da je odred danes med boljšimi pionirskimi organizacijami v Sloveniji.

Milan Vidic

primer porastli kratkoročni krediti od 815,6 milijard na 864,8 milijard dinarjev ali za okoli 6%. Lani v prvem četrtletju so krediti porasli za 1 milijardo, v drugem četrtletju za 6 milijard, v tretjem za 19 milijard in v četrtem za 21 milijard. Letos pa so samo v prvem četrtletju krediti porasli za 29 milijard dinarjev in so samo v aprilu porasli za 22 milijard. Ti podatki o naraščanju kreditov v zveznem merilu nam torej povedo, da so le-ti narasli skoraj tako skladno, kot so narasle zaloge blaga. Pozabiti namreč ne smemo tega, da je dober del teh novih kreditnih sredstev vložen v gospodarstvo prav zato, da lahko obdržimo zaloge izdelanega in še neprodanega blaga.

Ko smo si pojasnili ti dve stvari, se nam zdi kar nesmiselna zahteva marsikaterega industrijskega in trgovskega podjetja po vsesplošnem odobravljanju kreditnih sredstev, regresiranju blaga in celo zahteva po administrativnih ukrepih proti tistim, ki so že začeli zniževati cene. Takšne zahteve namreč koreninijo v miselnosti, da bi se morali vrniti nazaj v star položaj, prodati že jutri, kar danes izdelamo delati brez zalog in se otestiti vsakršnega vpliva na oblikovanje cen. Kajti kot smo že rekli, zaloge blaga silijo trgovino in proizvodnjo k znižanju cen, k skrbi za bolj pisano in bolj kvalitetno proizvodnjo. Na žalost se takšne zahteve pojavljajo povsod in tudi pri nas, v podjetjih našega okraja. Da, tudi pri nas smo že lahko slišali govorice, da tekstilne tovarne, ki so pred nedavnimi znižali cene, tega ne bi smele storiti prej, dokler ne bi trgovina na drobno razprodala blaga, ki ga je kupila po višjih cenah. Toda tedaj, ko je industrija, na primer tekstilna, zviševala cene svojim izdelkom, nismo začudeni nikoli slišali za-

hteve, naj industrija počaka toliko časa, da bo trgovina lahko prodala blago, ki ga je kupila po nižjih cenah.

Tole napačno povezovanje zalog in kreditov, kot smo ga že omenili v začetku tega sestavka, enostransko gledanje na zaloge in kredite, škodljivo vpliva na prizadevanje kolektivov, da bi ubrali pravo pot gospodarjenja, pot, ki bi zagotovila še hitrejšo nastajanje zalog in občutnejše znižanje cen.

Tovariš Miha Marinko je na nedavni okrajni konferenci SZDL v Ljubljani opozoril kolektive na nelege, ki jih narekuje sedanji položaj gospodarstva, nastajanje zalog potrošnega in reprodukcijskega blaga v industriji in trgovini. Med drugim je dejal tole:

»Prvi izmed teh problemov, ki se ob tem poraja z vso svojo aktualnostjo, je nujno zniževanje stroškov proizvodnje, znižanje materialnih stroškov, racionalnejša organizacija proizvodnje, odstranjevanje odvečne delovne sile, ki kot balast bremeni proizvodne stroške, in premeščanje odvečne delovne sile na mesta, kjer more ta dati svoj polni učinek. Razen tega se pojavlja zahteva po večji skrbi za kvaliteto in sortiment proizvodov, ki jih tržišča iščejo, oziroma nudijo zanesljive izdelke, da se morejo vskladiščiti, kar naposled vse skupaj vodi k stabilizaciji trga in k ekonomsko opravičljivemu znižanju cen.«

Edino s temi ukrepi bomo torej lahko zagotovili, še hitrejšo nastajanje zalog in postopno zniževanje cen, nikakor pa vsega tega ne bi mogli doseči s težnjami nekaterih, ki se hočejo otestiti zalog z zmanjšanjem proizvodnje in z zviševanjem kreditov, kar ne bi povzročalo proizvodnje dobrega in cenenejše blaga.

-ik.

SLAVKO GRČAR

Ob zaključku volitev v delavske svete

Važno za člane delavskih svetov

III. UPRAVNI ODBOR IN DIREKTOR

Upravni odbor, ki ga izvoli delavski svet, je za svoje delo odgovoren delavskemu svetu. Ta organ neposredno vodi podjetje na osnovi zakonov in drugih predpisov ter zaključkov delavskega sveta.

Kakor delavski svet, je tudi upravni odbor kolektivni organ, ki dela samo na sejah. Posamezni člani upravnega odbora izven se ne nimajo nobenih posebnih pravic.

Upravni odbor se shaja po potrebi. Seje niso javne. Sejam lahko prisostvujejo člani delavskega sveta in tisti posamezniki, ki jih povabi predsednik upravnega odbora, seveda brez pravice glasovanja. Direktor je po svojem položaju član upravnega odbora. Ima vse pravice člana upravnega odbora, vključno pravico glasovanja.

Dnevni red za sejo upravnega odbora pripravlja predsednik skupno z direktorjem.

Potek seje naj bo stvaren, jasen in konkreten. Isto velja za sklepe.

Upravni odbor ima te naloge:

1. sestavlja predlog gospodarskega plana, predlog pravil podjetja in načrt tarifnega pravilnika;

2. predlaga zaključni račun podjetja;

3. odreja osnovne operativne naloge podjetja na osnovi odobrenega plana;

4. napravi potrebne mere za izboljšanje proizvodnje v podjetju;

5. imenuje vodilne uslužbence podjetja;

6. rešuje pritožbe delavcev in uslužbencev glede razporeditve na delovna mesta, glede napačnega obračuna plače in glede odločb o višini tarifnih postavk;

7. skrbi za pravilno izpolnjevanje predpisov o delovnih odnosih, skrbi za strokovni dvig delavcev in uslužbencev in za pravilno razporejanje na delovna mesta;

8. potrjuje pravilnik o normah;

9. sprejema plan izkoriščanja rednega letnega dopusta, pri čemer upošteva predlog sindikalne podružnice;

10. napravi potrebne ukrepe za zaščito splošnega ljudskega imetja;

1. izvaja nadzorstvo nad delom direktorja podjetja, da ugotovi, kako se v procesu dela izvajajo njegovi zaključki in sklepi delavskega sveta.

V praksi se zgodi precej napak, ki izvirajo iz napačnega pojmovanja vloge in nalog organa upravljanja na eni in direktorja na drugi strani.

da je prišel dan ločitve, morala za vedno. Ko je starejša hčerka Danica ugodila moji zaskrbljeni obraz, je venomer spravevala: »Mamica, ali bodo tudi mojega ata vzeli?«

Tisto popoldne nisem mogel zaspati. Skrbil, same skrbi. Zato sem si šel mirit živce v Delavski dom, toda zaman. Ko sem se vračal domov, so bili moji koraki težki ko svinec, tako težki, da so mi pred hišo zastali. Zazrl sem se v dom, in še danes ne vem, kakšne misli so se pobliiskavale v moji glavi. Potem pa je prišlo tisto najhujše: s solzami v očeh sem poljubil otroke in ženo in notranje razdvojen odšel z doma v partizane...

Dan je bil pust in deževen. Zategle megle so se leno vlačile po pobočjih revirskih hribov in se plazile čez grebene v Savinjsko dolino. Po hribovskih vaseh je bilo mirno, le monotono brnenje rudniških kompresorjev v dolini je z zamolklimi zvoki spominjalo na naporno delo rudarjev pod zemljo. Od časa do časa je odjeknil iz savja vrisk lokomotive, ki je naznanjala svoj prihod na železniško postajo.

5. cvetjem so v Brezicah sprejeli nekdanje borec VDV brigade, ki so prišli tudi v njihov kraj.

Zaslužena kazen za mazačko

Pred Okrožnim sodiščem v Celju se je morala zagovarjati Silva Lipičnik iz Zagorja ob Savi. Okrajni javni tožilec jo je obtožil, da je na svojem stanovanju v zadnjih letih odpravljala telesni plod raznim ženskam z njihovo privolitvijo.

Obtožnica je v celoti priznala svojo nedovoljena dejanja. Nič manj kot štirinajst takšnih primerov je bilo ugotovljeno. Med okupacijo je bilo obdolžena na delu v Nemčiji, kjer se je naučila tega zavrženega posla, ki je zlasti v naši socialistični družbi sramoten. Po vojni se je omožila, rodila enega otroka v zakonu, drugič pa si je nosečnost sama odpravila. Dnevno je pokadila do 30 cigaret — ne najslabši. Ker ji mož ni hotel dajati denarja za tobak, se je pričela pečati z odpravljanim. Osem prizadetih nosečnic je bilo imenoma ugotovljeno, medtem ko je ostalo šest žensk po imenu neznamo.

Svojo nečastno obrito je opravljala na dva različna načina. Prvi, da je le od ene ženske zahtevala nagrado v znesku 2500 din, druge pa so ji same od sebe dajale od 300 do 1000 din, nekatere pa tudi nič.

Prizadete nosečnice so pojasnjevale, da so si dale odpraviti, ker so pač imele že druge, zlasti nezakonske otroke, nadalje zaradi pihičnih dohodkov svojih zakonitih mož, zaradi slabih stanovanjskih razmer, pijančevanja mož, zaradi strahu pred nezakonskim porodom in podobno. Le golo naključje je, da pri nosečnicah ni prišlo do usodnejših komplikacij, čeprav so nekatere že morale iskati zdravniško pomoč v trboveljski bolnišnici.

Ni izključeno, da je obtožnica storila še več takih kaznivih dejanj, ki pa niso prišla na dan, saj se je s tem poslom ukvarjala v letih 1952, 1954, do novembra 1955. Čeprav je bil že v preiskavi v avgustu lanskega leta odvzet obtoženki

predmet, ki se ga je posluževala, je vendar trdovratno vztrajala pri svojem prepovedanem poslu še naprej, ne da bi se bila ustrašila kazni.

Pri oceni družbene nevarnosti kaznivih dejanj je sodišče upoštevalo, da so primeri takega mazaštva zelo pogostni zlasti v industrijskih krajih in da so posledice za prizadete ženske pogosto zelo hude, čeprav niso takoj vidne. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo kot olajšilno okoliščino, da obtožnica še ni kaznovana, da ima mladoletnega otroka in da je dejanje priznala in oboževala. Obtožnica pa je bilo znano, da se je pečala s tem poslom več let in pokazala pri tem neko posebno vztrajnost. Obsojena je bila na 1 leto dni zapora. To je razmeroma nizka kazen, izrečena prav v namenu, da se da obsojenki možnost pokazati v bodoče, da je spoznala zgrešenost svojega početja, s čimer naj bi bil dosežen vzgojni namen kazni.

Obsojenka mora plačati nadalje stroške kazenskega postopanja v znesku 4.313 din.

Zaper sodbo se ni pritožila niti javni tožilec niti obsojenka.

priznala in oboževala. Obtožnica pa je bilo znano, da se je pečala s tem poslom več let in pokazala pri tem neko posebno vztrajnost. Obsojena je bila na 1 leto dni zapora. To je razmeroma nizka kazen, izrečena prav v namenu, da se da obsojenki možnost pokazati v bodoče, da je spoznala zgrešenost svojega početja, s čimer naj bi bil dosežen vzgojni namen kazni.

Obsojenka mora plačati nadalje stroške kazenskega postopanja v znesku 4.313 din.

Zaper sodbo se ni pritožila niti javni tožilec niti obsojenka.

Zagorska gimnazija druga po številu dijakov v Sloveniji

Letos 584 dijakov, v jeseni 50 več!

UČNI USPEH NEKOLIKO BOLJ — PLODNO DELO

Pred zastopniki oblasti, množičnih organizacij, starši in dijaki je bila pred dnevi na zagorski nižji gimnaziji zaključna slovesnost letošnjega šolskega leta.

Ravnatelj profesor Kumer je v daljšem govoru obrazložil vse težave in probleme te druge najštevilčnejše gimnazije v Sloveniji in poudaril, da so pač profesorji storili vse, da bi zagorski mladeži nudili vsestransko znanje. Zatem je nazorno prikazal delovanje šole in vsega življenja dijakov v minulem šolskem letu.

Zagorska gimnazija ima iz leta v leto več dijakov. V tem šolskem letu je obiskovalo gimnazijo kar 584 dijakov, v jeseni pa bo šola sprejela še 50 dijakov več.

Pisali smo že o problemih gimnazije, zlasti o nevdarjenih razmerah v učilnicah, v katerih se stiska po 40 in več dijakov. V 10 učilnicah se je moralo

zvrstiti kar 16 oddelkov, 10 oddelkov pa je moralo imeti pouk popolnoma.

Tudi to je eden izmed vzrokov, da letošnji učni uspeh še ni bil takšen, kot si ga pač želijo i profesorji i starši. Sicer odstotek 67 ni tako slab, toda če bi imela gimnazija nekoliko več drugih možnosti, zlasti pa raznih delavnic in laboratorijev, bi se učni uspeh nedvomno povečal.

Ceravno je bil učni program v vseh razredih obsežen, so dijaki pod vodstvom svojih profesorjev našli tudi čas za kulturnoprosvedno in športno izživljanje. Naj omenita le pionirski pevski zbor, ki je večkrat razveselil ljubitelje pevske umetnosti, dramsko družino, šahiste, planince in druge, ki so v okviru svojega pionirskega odreda »Joan Cankar« dokazali zavezanost za to dejavnost. Seve pa gre zahteva in priznanje vsem

jutri zvečer! je odgovoril Kumlanec in jih strogo opozarjal: »Toda, pobelj... Partizani so me opozorili, če bo kdo kje kaj znil, bo kmalu čmrknil, da veste.«

Godbeniki so se molče razšli. Sešli so se spet pri nedeljski

Jože Kumlanec

vaji. Toda pri tej vaji je bilo slišati le malo glasbenih zvokov. Fantje so izmenjaje igrali in se spet posvetovali o odhodu v partizane. Vendar nikakor niso mogli priti do zaključka, kako bi spravili na varno in-

strumente in kako bi organizirali odhod, da ne bi prepustili svojih družin gestapovskim kravam apetitom. Zato so rešitev teh dveh vprašanj zaupali Ivanu Volkarju in Ivanu Pokleki, ki so ju poslali na jarko v Ravne.

Partizani so v Ravnah že nestrpno pričakovali vesti iz Hrastnika. Zato so se po srečanju z Volkarjem in Pokleko odločili in kaj hitro sklenili dogovor za odhod godbe v partizane, ki naj bi potekel takole:

V torek, 11. julija 1944 naj pridejo godbeniki vsak po svoji poti v Čeče k Potratu, kjer jih bo čakala partizanska patrula. S seboj naj prinesejo tudi manjše instrumente in notni arhiv. Ivan Pokleka in Franc Kodrún pa naj s ključki od godbenega lokala počakata v zaseidi partizane, ki se bodo opolnoči prikradli v Hrastnik ter odnesli še preostale večje instrumente...

Veljal

Tisti večer je imela hrastniška rudarska godba poslednjo vajo v okupiranem Hrastniku. Pravzaprav to že ni bila vaja, pač pa slepilo za dokončni dogovor o odhodu v partizane.

Zato ni čudno, da godbeniki niso mogli dati od sebe nobene prave glasbene harmonije. Vsi so le nestrpno pričakovali vesti iz Raven.

Ko sta se Volkar in Pokleka vrnila v dolino ter povedala, kako je bilo dogovorjeno s partizani, so se vsi zadovoljno oddahnil in vaja je bila takoj kančana. Z dogovorom: »Na svidenje pri Potratu!« so se razšli na svoje domove in se lotili priprave za odhod. Nekateri so bili zelo iznajdljivi: nahrbtnike z opremo in instrumenti, z obleko in obutvijo so že ponoči spravili na varno v Čeče.

Odločitev za odhod z doma in slovo od domačih je bil zelo razburljiv dogodek, posebno za zakonce. O tem je Jože Kumlanec kasneje zapisal v svojo beležnico naslednje:

»Prišel je 11. julij 1944, dan ločitve od svojih najdražjih. Zjutraj sem šel v službo. Vlačil sem se tako, kot da bi po krivem prisegel. Skrbele so me domače razmere in kako se bom ločil od svojih otročičev in žene, ki jih naduje ljubim. Ko sem prišel ob 2. uri iz službe, me je žena pričakovala s solznimi očmi, ker je vedela,

Jože Stok — Korotan

6

(Nadaljevanje)

Partizanska godba

Naslednji večer so imeli godbeniki redno vajo. Kumlanec in Ernest sta bila pripravljena, da jim bosta razodela prejeto nalogo ter se z njimi pogovorila o odhodu v partizane. Vendar sta oba molčala ko grob, kajti na vaji je bil tudi vohun Lado Brili. Zato je Kumlanec napovedal izredno vajo za drugi dan.

V soboto, 8. julija zvečer, so godbeniki kaj kmalu ugotovili, da njihov kapelnik ni napovedal vaje zaradi učenja, pač pa zaradi nečesa drugega. To so spoznali iz njegovega zaskrbljenega obraza in odsotnega dirigiranja.

Po prvem odhodu je predsednik godbe premišljeno začel napeljevali pogovor na stvar:

»Fantje, usekajmo še en marš, potem nam bo pa kapelnik nekaj povedal... France, začni našo koračnico!«

In res so urezali mogočno koračnico. Ko so zveneli glasovi utihnili, je kapelnik Kumlanec zaprl okno in vrata, se s pogledom zazrl v vsakega godbenika posebej, nato pa začel luščiti trd oreh.

»Tako je, dragi godbeniki... Z Ačkunom sva bila poklicana v partizanski štab, kjer so nam sporočili, da morava v partizane.«

Godbeniki so se tako napeto zazrli v svojega kapelnika, da so ga spravili v miščno zadreg.

»Ne pozabite, fantje, da se nad nami zbirajo črni oblaki, je vmes posegel Ačkun. »Zato naše mesto ni v Hrastniku. Če gremo z doma in če bo kdo glavo izgubil, bodo ljudje vsaj vedeli, zakaj jo je, če pa bomo čakali v bojazni, kdaj bo kakšen Nemec komu glavo odtrgal, pa ne bo nihče vedel, zakaj jo je izgubil.«

»Gremo!« so dejali vsi godbeniki. »Toda... kako pa naj se prevrtamo iz Hrastnika z našimi instrumenti?« so vpraševali.

»O tem se bomo pogovorili

OGLEJTE SI

II. OBRTNISKI VELESEJEM

V LJUBLJANI od 7. do 15. julija 1956

25 % POPUST NA ZELEZNICI!

TRADICIONALNA MANIFESTACIJA OBRTNIŠTVA!

SISTEMATIČNA VZGOJA STROKOVNEGA KADRA

(Nadaljevanje s 5. strani)

redili tak tečaj; obiskovalo ga je 11 ljudi iz Strojne mizarstva in trije iz podjetja »Zlatarstvo« ter pri trboveljski »Komunalni«, kateri tečaj obiskuje 9 tovaršev Komunale in eden iz Avtoprevoznitva.

Taka sistematična vzgoja strokovnih kadrov po sodobnih metodah vsekakor lahko učinkovito koristi našemu gospodarstvu, vendar brez širšega sodelovanja in razumevanja organov delavskega upravljanja in delovnih kolektivov samih ne bo dosežen pričakovani uspeh. Za doseg tega namena je potrebno najširše sodelovanje in posredovanje, da izkoristimo vse izkušnje in dognanja mi pedagoškimi metodami usposablja vodilne kadre od najvišjega do najnižjega člana.

Tako je šlo skozi ta sistem vzgoje, katere prvi ciklus obsega 5 predavanj s skupino največ 10 ljudi, v Strojni tovarni v Trbovljah 140 vodilnih članov kolektiva od inženirjev do brigadirjev. V Strojnem mizarstvu v Trbovljah so tudi že pri drugih.

Rešitev nagradne uganke iz 26. številke

Pravilna rešitev magičnega kvadrata iz predzadnje številke našega lista se glasi (vodoravno in navpično): sova, Oton, volk, Anka.

Žreb je prisodil prvo nagrado Antonu Grošlu, učencu 4. razreda osn. šole, Kisovec št. 29, pošta Zagorje ob Savi; — drugo nagrado pa dobi po odločitvi žreba Ivan Gorenc, učenec 6. razr. osn. šole, pošta Sentjanj na Dolenjskem. Obenem bomo poslali knjižno darilo po pošti.

Vsem ostalim rešiteljem naše uganke za njihovo pošto in pozdrave — prisrčna hvala.

Uredništvo

Nova nagradna uganke za naše pionirje

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

Besede (vodoravno in navpično): 1. teločina, 2. domača žival, 3. majhen otrok, 4. moško ime.

Črke: AA, DD, EEEE, LL, OO, S, Š, T, V.

Rešitve nam prinesite ali po pošti do nedelje, dne 15. julija opoldne. Za pravilno rešitev bomo dali dve knjižni nagradi po odločitvi žreba.

Pri odgovoru ne pozabite navesti poleg svojega imena in priimka tudi razred šole, ki ste jo letos obiskali, nadalje pošto in kraj, kjer ste doma.

Uredništvo

Hrastniski Rudar napreduje

Hrastniško ŠD Rudar, ki je razmeroma še zelo mlado športno društvo v Zasavju, dosega v zadnjem času že kar lepe uspehe. Nogometna enajsterica je zasedla prvo mesto v tekmovalni za pokal hrastniške občine, prav tako pa je pred nedavnim

začela prično vaditi odbojarska ekipa. V minulem mesecu je že odigrala tri prijateljske tekme proti Bratstvu in trboveljski rudarski šoli. Zmagala je proti Bratstvu, proti rudarski šoli pa je enkrat zmagala, drugič pa izgubila. Ekipa se je udeležila tudi odbojarskega turnirja, na katerem so sodelovala štiri moštva. Dosegla je prvo mesto in dobila lep pokal.

Z delom so začeli tudi rokometarji in odbojkarice.

Aškerčeva proslava

AMD V RIMSKIH TOPLICAH

Ta teden so se v Rimskih Toplicah zbrali patriotični duhovniki, člani CMD, našega in celjskega okraja, da proslavijo stoletnico rojstva velikega slovenskega pesnika toj, Antona Aškerca. Hkrati so proslavili tudi dan vstaje slovenskega in jugoslovanskega ljudstva. Pred spomenikom padlih borcev so najprej položili venec, njihov pevski zbor je zapel pesem »Bohor žari«, tov. Šmon pa se je v slavnostnem govoru spomnil vseh padlih, med katerimi je tudi deset duhovnikov obeh okrajev.

V dvorani Zdraviliškega doma je bila nato Aškerčeva proslava, za njo pa združeni občni zbor, na katerem so izvolili novo vodstvo.

DEŽURSTVO ZDRAVNIKOV

V mesecu juliju in avgustu bo ordinacija zdravnikov zaradi letnih dopustov od 6. do 10. ure v obratni ambulanti Videm, od 10. ure do 13. ure pa v Splošni ambulanti Krško (bivša bolnica). Meseca julija ordinira v obeh ambulantah dr. Tatjana Rojina-Hvala — meseca avgusta pa dr. Miroslav Kristofič. Dežurni zdravnik za obiske na domu obeh ambulant je: meseca julija dr. Tatjana Rojina-Hvala, Videm-Krško — Gubčeva cesta; meseca avgusta dr. Miroslav Kristofič, Videm — Tovarniška ulica.

Zdravstveni dom Videm-Krško

OBVEŠČAMO

vse člane Prešernove družbe, da je bil izid nagradnega žrebanja za člane Prešernove družbe objavljen v torek, dne 19. junija, v vseh dnevnikih. Podrobni izid vseh izžrebanih dobitkov pa bo objavljen v 7. številki »Obzornika«.

Opozarjamo vse člane, da dvignete izžrebane dobitke najkasneje do 1. avgusta 1956. Po tem roku zapadejo nedvignjena darila v korist Prešernove družbe.

Sportno društvo »Rudar« v Trbovljah

bo priredilo v nedeljo, 15. julija 1956, ob 14. uri na stadionu »Rudarja«

veliko tradicionalno tombolo

Vseh tombol je 30, med temi:

1. šivalni stroj	100.000 din
2. kuhinjska oprava	40.000 din
3. štedilnik	19.000 din
4. divan	16.000 din
5. cement Portland	16.000 din
6. zidna opeka	9.000 din

in še okrog 1000 manjših dobitkov v skupni vrednosti 600.000 din.

Tombolske srečke so že v prodaji po trgovinah, trafikah in pri pismonoših.

CENA SREČKE 50 DIN

Po tomboli bo veliko športno ranjanje na prostem.

K obilni udeležbi vabi

ODBOR.

SPORT V REVIRJIH MARIBOR : RUDAR

107:60 (58:27)

Preteklo soboto so v Trbovljah odigrali prijateljsko košarkarsko tekmo med ženskima ekipama »Maribor« in domačega »Rudarja«.

Pri moških so zmagali Mariborčani s 107:60 (58:27), ženske pa so igrale neodločeno 34:34.

ZAGORJE : RADEČE 3:1 V nedeljo so v prijateljski tekmi premagali igralci »Partizana« iz Zagorja svoje vrstnike iz Radeč s 3:1 (13:15, 15:10, 15:11, 15:12).

Radio Ljubljana v tem tednu

Poročila poslušajte vsak dan ob 5,05, 6,00, 7,00, 13,00, 15,00, 17,00, 19,00 radijski dnevnik in ob 22,10. Oddajo »Zelili ste — poslušajte« ob delavnikih ob 14,40, ob nedeljah pa ob 14,15. Kmetijske nasvete in kmetijsko univerzo vsak delavnik ob 12,30, »Naš jedilnik« vsak delavnik ob 6,20, oddajo »Dobro jutro, dragi poslušalci« (pester glasbeni spored) pa vsak delavnik ob 5,00 do 7,00.

NEDELJA, 8. JULIJA

6,00—7,00 Nedeljski jutranji pozdrav, 7,35 Operetne melodije, 8,30 Pisan spored slovenskih narodnih pesmi in domačih napovedov, 9,30 Se pomnite tovariši...? — Jožica Vebler: Krava pot, 13,30 Za našo vas, 16,30 Nočni lov na Jadranu (reportaža), 18,00 Radijska igra — S. Maughan: Deževje, 21,00 Športna poročila.

PONEDELJEK, 9. JULIJA

11,50 Za dom in žene, 13,35 Za prijetno razvedrilo, 14,30 Radijski leksikon, 16,00 Utrinki iz literature — Ceram: Faranovo vstajanje, 18,00 Kronika iz naših mest, 18,45 Kulturni obzorjnik, 20,00 Rezervirano za posnetke s festivala »Praška pomlad«.

TOREK, 10. JULIJA 7,10—8,00 Zabavni zvoki, 8,50 Iz filmov in glasbenih revij, 11,05 Cicibanom dober dan, 12,00 Od melodije do melodije, 14,30 Za dom in žene, 15,33 Mladinski zbori pojo, 18,00 Znanje-politični feljton, SREDA, 11. JULIJA 11,50 Za dom in žene, 13,35 Lahka in operetna glasba, 14,30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike, 18,00 Reportaža, 20,00 A. Foerster: Gorenjski slavček (opera v III. dejanjih).

ČETRTEK, 12. JULIJA 12,40 Koncertni valčki, 13,35 Od arije do arije, 14,30 Turistična oddaja, 16,00 Utrinki iz literature — Janez Menart: Čudovite sanje gospoda Mačka, 18,00 Iz naših kolektivov, 18,50 Domače aktualnosti, 20,00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napovedov — sodelujejo priljubljeni ansambli in solisti.

PETEK, 13. JULIJA 8,00 Slovenske narodne pesmi, 8,47 Igrajo veliki zabavni orkestri, 13,35 Za vsakogar nekaj v lahki in zabavni glasbi, 15,35 Narodne in umetne pesmi poje moški zbor Fr. Prešeren iz Kranja p. v. Petra Liparja, 18,50 Družinski pogovori, 20,30 Tedenski zunanje-politični pregled, 21,15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 14. JULIJA 11,05 Prijubljene popevke poje neznani pevci, 11,45 Pionirski kotiček, 12,40 Igrajo Stirijske flosarje, 14,30 Tedenski športni pregled, 18,00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike, 18,45 Okno v svet: Spor okrog Sahare, 20,00 Veseli večer, 22,15—23,00 Oddaja za naše izseljence — na valu 327,1 m.

PREKLIC

Preključim neresnične govore o Ani Drnovšek iz Zagorja, Eberlova 5. — Julijana Tomše, Zagorje.

ZAHVALA

Zahvaljujem se šefu pljučnega oddelka v Brežicah tov. dr. Minku Bricu za njegovo veliko skrb in požrtvovalnost v času moje težke bolezni. Le njemu gre zahvala, da se bom kmalu vrnil k svoji družini in k svojemu delu.

Ljube Podlesnik, Videm

Podpisana Marija Bavec obveščam cenjene stranke, da izvršujem vsa fotografska dela v Brežicah — v ateljeju zraven pošte.

MARIJA BAVEC

Brežice, Prvih borcev 46

PRODAM NA POL DOGRAJE-NO HISO (prizemni del) z napeljavno vodo in elektriko, z že urejenim vrtom (242 m²) v Trbovljah, Pod gozdom št. 15. Informacije dobite pri Miki Murne, Trbovlje, Novi dom 28.

PRODAM VINOGRAD v Ljubni (20 minut od postaje Videm-Krško) z zidnico in stanovanjem. — Poizvedbe pri Počivalšču, Krško 19.

Vremenska napoved Kinematografi

V drugi polovici tekočega tedna in v začetku prihodnjega tedna nestalno s pogostimi, kratkotrajnimi padavinami in nevihtami. Od srede prihodnjega tedna dalje približno štiri dni jasno in vroče poletno vreme. Sredi julija kratkotrajne, toda močne nevihtne padavine in ohladitev.

Dr. M. V.

POJASNILO

Ker se mnogi obračajo s svojimi prošnjami na Trgovinsko zbornico zaradi sprejema v uk za izučitev v trgovinski stroki, daje tajništvo zbornice v zvezi s predlogom odbora za vzgojo kadrov naslednje pojasnilo:

Kandidati, ki se žele izučiti v trgovski stroki, naj vložijo prošnje na trgovsko podjetje in kmetijske zadruge, ki imajo možnost in prazna mesta za sprejem novega vajenca.

Kandidat, ki se želi učiti v trgovski stroki, mora izpolnjevati naslednje pogoje:

1.) biti mora popolnoma zdrav, dobro razvit in imeti veselje do trgovske stroke.

2.) dovršiti mora 4 razrede gimnazije vsaj z dobrim uspehom.

3.) uspešno mora prestopiti preizkusno dobo vsaj 14 dni.

Podjetja in kmetijske zadruge so dolžna imeti le z odločbo določeno število vajencev.

Podjetja in kmetijske zadruge, ki se niso prejela odločbe, naj jo takoj zahtevajo od občinskega odbora svojega sektorja.

Učne pogodbe potrjujejo občinski ljudski odbori s soglasnostjo trgovske zbornice.

Pri sklepanju pogodb je polagati važnost na predhodne zdravniške preglede. Brez temeljitih zdravniških pregledov ne sklepajte pogodb, ker bo zbornica po sklepu skupščine TZ LRS razveljavila učno pogodbo, če ugotovi, da vajenec ni bil temeljito zdravstveno pregledan.

(Iz pisarne tajništva Trgovinske zbornice Trbovlje)

Kino »Svoboda - Center« v Trbovljah bo imel na sporedu do ponedeljka amer. film »ZELI ME«. Naslednji teden pa madžarski film »POMLAD V BUDIMPEŠTI«.

Kino »Svoboda - Trbovlje II« bo predvajal do ponedeljka ameriški zabavni barvni film »LJUBIM MELVINA«.

»Partizan« Sevnica predvaja 7. in 8. jul. nemški film »SRCE LAZNO BLJE«; 14. in 15. julija pa amer. barvni film »MEČ IN ROŽA«.

Kino Brežice predvaja od 7. do 9. julija mehiški film »MEHISKE PESMI«; od 10. do 12. julija amer. barvni film (komedija) »BURNA NOČ CASANOVE« in od 13. do 15. julija ameriško barvno komedijo »VESELO IZKREČEVANJE«.

Kino Cerklje predvaja 8. julija amer. film »TAJNOST INDIJANKE«; 10. julija ameriško barvno komed. »BURNA NOČ CASANOVE«; 14. julija ameriško barvno komedijo »VESELO IZKREČEVANJE«.

Kino Brešanica predvaja od 6. do 8. julija amer. barvni film »VESELO IZKREČEVANJE«; 11. in 12. julija amer. drama »KADAR ŽENE LJUBIJO«; od 13. do 15. julija amer. pustol. film »TARZAN IN NJEGOVA DRUŽINA«.

Potujoči kino okraja Trbovlje predvaja od 6. do 11. julija jugosl. film »MILIONI NA OTOKU«; 6. julija ob 20,30 v Hrastniku, na dvorščaku gima.; 7. julija ob 20,30 v Četah; 8. julija ob 11. uri v Podkumu, ob 14. uri v Polšniku, ob 18. uri na Vrhovem, ob 20,30 v Lohci pri Zid. mostu; 9. julija ob 20,30 na Posetu; — na prostem; 10. julija ob 20,30 v Zagorju — okrogarjeva kol.; 11. julija ob 20,30 v Zagorju — v Potoški vasi.

PREKLIC

Preključim žaljivke, izreke ne proti Angelci Grošelj. Jože Herman, Zagorje

Razpis

Ravnateljstvo Industrijske rudarske šole v Zagorju sprejme v šolskem letu 1956-1957

DOLOČENO ŠTEVILO UČENCEV,

ki se žele izučiti za kvalificirane delavce rudarske stroke — kopače.

Vpis traja od 1. junija do zaključno 1. septembra 1956. Vpišejo se lahko vsi telesno in duševno sposobni državljani FLRJ, stari o 15 do 17 let, ki so zadostili splošni šolski obveznosti.

Kandidati morajo predložiti:

1. Lastnoročno napisano in s 30 dinarji kolkovano prošnjo z natančno navedbo naslova (mesto, kraj, hišna številka, pošta in železniška postaja).

2. Zadnje šolsko spričevalo.

3. Izpisek iz rojstne matične knjige.

4. Potrdilo o imovinskem stanju in davčni osnovi.

Nekolkovane prošnje ter prošnje brez priloženih listin ne bomo upoštevali.

Sprejemnega izpita ne bo.

Pouk je teoretičen in praktičen ter traja tri leta.

Učenci prejemaajo mesečne nagrade od 2000 do 4000 dinarjev. Šola nudi učencem vse šolske potrebščine ter za izvajanje praktičnega pouka potrebno delovno obleko, obutev in perilo.

Pri šoli je internat, ki nudi učencem potrebno oskrbo.

Kandidati izven Zagorja, ki želijo stanovati v internatu, morajo to navesti v prošnji.

Poleg rudarskih učencev bo šola vpisala še določeno število učencev KOVINSKE IN ELEKTRO STROKE za poklic ključavničarja, strugarja in obratnega električarja.

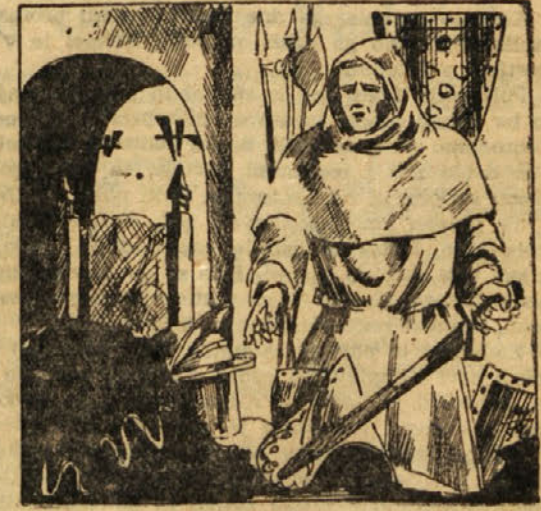
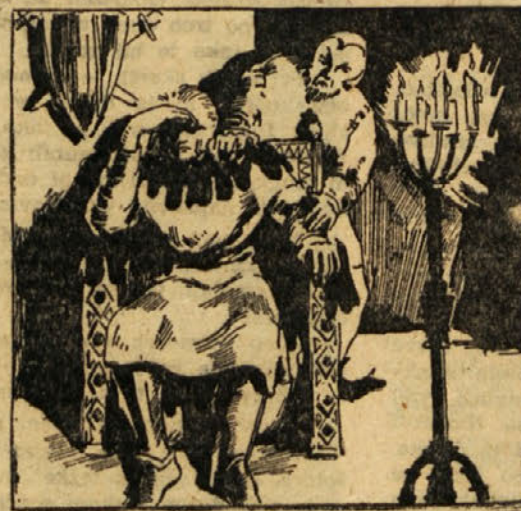
Pogoji za vpis:

Za kovinsko stroko 2 razreda gimnazije;

za elektro stroko 4 razrede gimnazije.

Kandidati se lahko vpišejo osebno ali pa pošljejo prošnjo po pošti.

Ravnateljstvo Ind. rud. šole Zagorje

37
Vojska, ki je prišla s Kranjskega v Celje, prežene kmalu Vitovčeve čete in jesenskega večera jezdil je Marko Kozjak proti domu, za njim krdelece veselih hlapcev, a brez dveh, ki sta ostala v tuji zemlji. Konji so utrjeni kimali po slabem potu.

Gospodu bi bral veseljena obrazu, ko je zagledal hribece, kjer mu je stalo domovje in kjer je menil sina objeti.

38
Veselo zatrobil vratar, stari hišni družabnik, v rog, ko zagleda ljubega gospodarja. Družina vsa skup vre, tudi Peter prišpe, Marku se je čudno zdelo, da sina ni med njimi, ko brat žalostno pristopi in mu razodene, kaj se je zgodilo tačns, ko se je on pri Celju vojeval. Kot blisk z jasnega zadelja je Marka žalostna novica o ugrabitvi Jurija.

39
Peter je vneto tolažil Marka, vendar so se le-tega vse tolažbe slabo prijele, morda tem bolj, ker so prihajale iz binavškega srca. Sam je bil sedaj na tem svetu, otroka ni imel več in vse tolažbe mu ga niso mogle nadomestiti. Kdor bi ga videl, kako so mu debele solze tekale po gosti bradi na junaške prsi, ta bi se bil moral z njim jokati.

40
Marku ni bil svet več pogodu, Prepusti Petru vse svoje premoženje, le to si izgovori, da dobi, ako se najde, vse nazaj njegov sin Jurij. Kmalu po tem se Marko preseli v kloster, obleče belo meniško kuto namesto jeklene vojne oprave in bil je eden menihov v Stični. Petru se je torej vse po volji izteklo, kakor si je želel in pričakoval.

Vsega DO malem ZA vse

7 DNI PO SVETU Zbori volivcev v Zagorju

Pred sestankom na Brionih

Sredi tega meseca se bodo sestali na Brionih trije najvidnejši poborniki ideje miroljubne in aktivne koeksistence: Tito, Nehru in Naser.

Ta ideja, ki je bistveni del mednarodne politike Jugoslavije, Indije in Egipta, je dobila v zadnjem času široko mednarodno priznanje in je tako postala edina pot mednarodnega sporazumevanja in konstruktivnega sodelovanja v smeri miru.

Trije državniki pa svoje podpore tej ideji niso samo formalno proklamirali, temveč ji tudi izkazovali dejansko podporo ob vsaki priložnosti, ki je nudila kakšne možnosti za uresničitev perečih mednarodnih vprašanj.

Na Brionih bodo ob tej priložnosti prišli do izraza nove težnje Evrope, Azije in Afrike po urejevanju svetovnih vprašanj ob pogojih odstranitve blokovskih meja s ciljem zagotovitve miru in enakopravnega sodelovanja med vsemi državami sveta in ne glede na njihovo razpoloženje ali zaostalost ali katerikoli nacionalno obeležje.

Jasno je, da ob tem cilju še tako aktualna težnja mednarodna vprašanja dobijo drugačen videz in ne morejo biti več nerешljiva vprašanja.

Ce brionski sestanek opazujemo s tega vidika, smo lahko prepričani, da bo nedvomno pokazal take rezultate, da jim bo priskrbel ves svet, kakor se to zgodi vedno ko spregovori Tito ali Nehru ali Naser.

Francoski socialisti o Alžiru

Pred nekaj dnevi je bil končan kongres socialistične stranke Francije, katere najvidnejši predstavniki tvorijo skupno z nekaterimi prvaki radikalne stranke sedanjo francosko vlado.

Poleg drugega je kongres v največji meri obravnaval politiko francoske vlade v Alžiru. V tem pogledu je sekretar stranke — predsednik vlade Guy Mollet stikal marsikatero pikro opazko, pa tudi pri političnih novih vodstvih stranke je moral zabeležiti nazadovanje, čeprav je še bil izvoljen za generalnega sekretarja.

Mollet velja v stranki za borca na levem krilu, zunanji minister Pineau pa za predstavnik socialistične desnice, vendar je Pineauju kongres priznal več uspeha pri vodenju francoske zunanje politike, kakor Molletu v njegovem prizadevanju za rešitev alžirskega vprašanja.

Na splošno je kongres določil generalno linijo za reševanje alžirskega vprašanja v tem, da naj se da Alžiru večja avtonomija, nikakor pa, da se dopusti njegova ločitev od Francije.

Vsekakor je iz vseh govorov na kongresu izhajala močna težnja po zaključku vojne v Alžiru.

Zadnje dni prejšnjega meseca so bili na vsem področju Občinskega ljudskega odbora Zagorje zbori volivcev, na katerih so razpravljali o realizaciji sklepov zadnjih zborov volivcev ter o predlogu družbenega plana in proračuna ObLO Zagorje.

Letos in prihodnje leto v Krmelju

Več novih stanovanj

Kakor malone v vseh krajih, tako je precejšnja stanovanjska stiska tudi v Krmelju. To je občutiti v kraju še posebno v zadnjem času, ko se vse bolj razvijata rudnik in opekarna. Po živahni gradbeni dejavnosti, ki se je deloma že začela, pa lahko trdimo, da bo temu že čez nekaj let konec.

V Krmelju največ građe posamezniki — rudarji. Na prostoru med upravo in osnovno šolo ter ob prihodu v Krmelj z vzhodne strani je dal rudnik svojim delavcem in uslužbencem na razpolago zemljišča, kjer bo zrastle več priklasnih enostanovanjskih hišic. Poleg tega sklenejo rudnik troje stanovanj, še letos pa bo bržkone začel zidati večjo stanovanjsko hišo. Z vsem tem bo v približno treh letih odstranjena stanovanjska kriza v Krmelju.

V zvezi s temi gradnjami je rudnik izdelal projekt vseh bodočih naselij v Krmelju ter tako dobil svoj urbanistični načrt. Na koncu pa še nekaj: baje se že pripravljajo načrti za novo postajno poslopje v Krmelju, bi bilo, da bi odgovorni ljudje ki je že več ko potrebno. Prav

Ker so poslušali druge

Na področju občinskega ljudskega odbora Zagorje ob Savi so nekateri ljudje ob izidu uredbe o posebnih taksah ugovarjali tem predpisom in prigravljali kmetom, naj ne priglašajo zaseženih predmetov, češ »saj tako ne bo šlo«. Sami prispetovalci so pa vse predmete priglasili in plačali potrebne takse v rednem roku. Nekateri kmetje so tem ljudem naselili, misleč, da takšne ne bo treba plačati. Tako so v Zagorju ugotovili 426 primerov, ko bodo morali posestniki poleg predpisanih rednih taks plačati še 50 % zamudnih obresti, ki jih določa uredba o taksah. Za-

Brestanica

LEP JUBILEJ. — Te dni je v krogu svoje družine obhajal sedemdesetletnico tov. Alojz Butkovič iz Brestanice. Rojen je bil v Stolovniku. Po odsluženju vojaščine je odšel za kruhom v nemške rudnike, kjer ga je dohitela tudi prva svetovna vojna. Ze po prvih šestih mesecih je prišel v rusko ujetništvo. Kasneje, ko se je vrnil v svoj domači kraj, je bil v glavnem zaposlen v senovškem rudniku, od 1939, leta do upokojitve pa je delal v brestanski elektrarni. Tovarišu Butkoviču se je v zakonu rodilo devet otrok, od teh jih je šest še živih. — Jubilarci želimo še mnogo srečnih let!

Na zborih volivcev po okoliških krajih, kakor tudi v mestu so navzoči govorili o marsičem. Precej časa so posvetili razpravljanju o šolstvu o komunalnih delih, ki jih letos zaradi zelo majhnih finančnih sredstev ne bo mogoče mnogo opraviti, ter o kmetijstvu in o kmetijskih zadrugah, ki niso

odigrale tiste vloge, kot bi jo sicer lahko. Udeležba na letošnjih zborih volivcev je bila komaj zadovoljiva, zlasti slaba je bila v mestu, saj sta morala biti dva zbora sklicana še enkrat. Lahko rečemo da je bilo v tem pogledu precej boljše po vaseh. Zeleti bi bilo da bi se prihodnjih zborov volivcev v večji meri udeležile tudi tamkajšnje žene in mladina.

Opaziti pa je bilo še neko pomanjkljivost. Zakon o zborih volivcev predvideva med drugim tudi, da se razpravlja o delu odbornikov. Take razprave pa ni bilo zaslediti na nobenem zboru. Prav bi bilo, da bi na prihodnjih zborih volivcev posvetili nekaj časa tudi temu.

Koliko nas bo letos stalo kopanje v Trbovljah

Množica kopalcev v mestnem kopališču, še preden je bilo to uradno odprto, da slutiti, da Trboveljčani že komaj čakamo, da bi se enkrat pošteno kopali. Kako tudi ne, saj smo bili skoraj dve sezoni brez kopališča. Sedaj lahko samo še upamo, da se bo vreme vsaj enkrat do jeseni uredilo.

Obiskali smo Komunalo in jo povprašali za nove cene v kopališču.

Vstopnina za odrasle 30, za otroke do 14 let pa 10 dinarjev, dopolnilna cena kabine je 60 dinarjev. Za redne kopalce so predvidene mesečne vstopnice po 500 dinarjev, za otroke pa 200 dinarjev. Prav bi bilo,

da bi kopališka uprava nudila znižano vstopnino tudi vsem dijakom in študentom kot v ostalih mestih.

Aktivni plavalci bodo dobili mesečne vstopnice po polovični ceni, v času od 18. do 19.30, ki je rezerviran za njihove treninge, pa bodo imeli prost vstop. Kopališče bo odprto od 8. do 19.30.

Nameste kabin bodo urejene prhe v notranjosti kopališke zgradbe, ki jih drugače ne uporabljajo. Plavalcem in otrokom pa bodo postavljene lesene slačilnice.

Stroski zaprtega kopališča so v lanskem letu presegali 900 tisoč, napravilo je pa le nekaj več kot 100.000 din dohodkov. Razlika je kril ObLO iz svojega proračuna. Letos pa za te namene ni predvidenih toliko sredstev, zato je bila Komunala prisiljena dvigniti cene. Za enkratno kopanje v kadi od prejšnje cene 30 din na 50 din, za uporabo prhe pa bodo morali odsej plačati 35 nameste prejšnjih 20 din.

V zaprtem kopališču je šest kadi in troje prh. V preteklem letu se je od vseh 13.000 prebivalcev trboveljskega mestnega centra, kopalo samo 4400 ljudi. Dnevno se v eni kadi kopajo trije, prhajo pa štirje Trboveljčani. Upoštevati pa moramo, da se večinoma zaposlenih Trboveljčanov in članov njihovih družin kopa v posameznih obratnih kopalnicah, nova stanovanja pa imajo tako svoje kopalnice.

Zaprto kopališče bo dražje

Stroski zaprtega kopališča so v lanskem letu presegali 900 tisoč, napravilo je pa le nekaj več kot 100.000 din dohodkov. Razlika je kril ObLO iz svojega proračuna. Letos pa za te namene ni predvidenih toliko sredstev, zato je bila Komunala prisiljena dvigniti cene. Za enkratno kopanje v kadi od prejšnje cene 30 din na 50 din, za uporabo prhe pa bodo morali odsej plačati 35 nameste prejšnjih 20 din.

V zaprtem kopališču je šest kadi in troje prh. V preteklem letu se je od vseh 13.000 prebivalcev trboveljskega mestnega centra, kopalo samo 4400 ljudi. Dnevno se v eni kadi kopajo trije, prhajo pa štirje Trboveljčani. Upoštevati pa moramo, da se večinoma zaposlenih Trboveljčanov in članov njihovih družin kopa v posameznih obratnih kopalnicah, nova stanovanja pa imajo tako svoje kopalnice.

Večer narodnih in umetnih plesov v Brestanici

Pred nedavnimi je priredila folklorna skupina dijakov krške nižje gimnazije v Fiskulturnem domu v Brestanici lep in dobro uspel večer narodnih in umetnih plesov. Posamezne skupine dijakov v pisanih narodnih nošah so prikazale zelo lepe plesne po narodnih motivih. Tudi dve točki baleta in dvooper »Zelena cesta« sta nad vse dobro uspeli. Pa še solarte v temnomodrih oblekah s torbi-

ami moram omeniti, ker so tudi lepo podale svojo točko.

Skoda je, da se Brestančani tako malo zanimajo za mladinske prireditve, saj je bil obisk zelo slab. V bodoče bi bilo dobro, da bi stopilo v akcijo Društvo prijateljev mladine, ki naj bi poskrbelo, da bi bil obisk na mladinskih prireditvah polnoštevilen, kajti le na ta način bi se oddolžili mladini za njen trud.

uro čez jaso, ki smo jo izsekali iz pragozda. Obotavljaše smo se vznemirili v demilirano taborišče. Naša prtljaga je bila še tu — smrdeča po kislini, pogrešali pa smo ostanek filola in prekažno meso.

Kmalu zatem smo zboleli za prištem. Ležali smo v šotorih, se praskali, stekali in preklinjali. Nekateri izmed nas je celo kuhala vročina. Najhuje jo je izkupil naš filmski snemalec Alonst Araujo. Obrnjen od mravelj je zadobil poštene rane. Ko smo po treh dneh nadaljevali pot, smo ga morali podpirati pri hoji, tako je bil zdelan.

Pri nekkih skalah je peonon prestregel pot bazilisk — oga-ben kušar, meter dolga zver, oborožena z roženo kapo na glavi. Prestrašili smo se tako, da smo se mahoma razkropili. Topot so celo peoni izgubili glave in nobena dobra beseda jih ni mogla pripraviti, da bi nadaljevali započeto smer. Prisiljeni smo bili napraviti velik ovinek.

Neke noči je profesorja Machado obiskal vampir. Ko ga je uzi v polmračnem šotoru, je zatuli kot obseden, mi pa smo se mu smejali. Ortega je vlovil vampirja in ga strokovnjaško ocenjeval.

»Lep primerek — je dejal, Machado pa je kar naprej ponavljal, da ga je ugriznil.

»Zaradi tega te ne bo konec.« mu je odvrnil Ortega.

Čudno je bilo, da doslej nismo še srečali divjakov. Nekega dne smo pozno popoldne utrujeni posedli pred šotore. Sezul sem si težke čevlje in z užitek nastavljal boso noogo poslednjim žarkom sonca. Tedaj sem zaslišal neko čudno brenčanje. Priletela je kot palec debela rdeča pragozdna osa in začela krožiti okoli nas.

Lovci, ki so doslej dremali, so bili hipoma pokonci.

»Diablo, diablo!« so kričali in tekli narazen. Gledal sem za njimi, ker se mi je smešno zdelo, zakaj bežijo pred malo žuželko, ko pa sem se ozrl sem vide bežati tudi moje kolege. To je oso razkačilo, zakadila se je med nje in pičila ing. Galveza. Moja sreča, da sem bil ves čas miren. Tedaj pa sem tudi

V mrežah Interpola

Tihotapci in falzifikatorji

z dveh kontinentov

(Po magazinu »300 čuda«)

(Nadaljevanje)

»Položaj je mnogo težji, da bi ga mogli primerjati z običajnim,« je nadaljeval René d'Argon. »Zelo resen je! Moram ti odkrito priznati, dragi moj miadenič, da je vse tisto, kar smo napravili — porušeno. Danes je nemogoče tudi en sam samcat gram heroina pretihotapiti v Združene države.«

Abel Goche presenečen kima.

»Mi smo,« je nadaljeval francoski šef, »izgubili naše tiskarne za tiskanje falzificiranih bankovcev; prav tako smo izgubili tudi vse laboratorije za izdelovanje heroina, razen malega laboratorija v Marseilleu. Zato moramo osnovati povsem novo organizacijo.«

»Razumem, gospod René d'Argon, toda kako?«

René d'Argon je nekaj časa pazljivo opazoval svoje negovane roke in nohte, nato pa dejal:

»Prek Sicilije Sicilija mora postati novi center za proizvodnjo heroina, medtem ko bo Menika postala država namesto ZDA, v kateri ga bomo razpečevali... Na Siciliji imam ljudi, na katere se lahko popolnoma zanesem. Ta nova organizacija ne bo ponovila napake stare. Vidiš, do sedaj smo se posluževali starih in nepremostljivih tihotapskih kanalov in smo vedno delali z istimi ljudmi. Zaradi tega smo morali priti v policijsko mrežo. Sedaj bomo pa delali previdneje: vsaka pošiljka bo šla po drugi poti in delo bo opravljal vedno drug kurir. Iz Mehike bomo heroin pošiljali v ZDA ali pa v Kanado z ladjo ali letalom. Za vsako operacijo se bomo poslužili drugačne variante.«

»To ni slabo,« je pripomnil Abel Goche.

»To nas bo stalo seveda več denarja — toda naravno: na koncu koncev se nam bo posel do kraja izplačal. Germaine in François sta sedaj v Hollywoodu. Jaz pa se bom odpeljal v Mexico City...«

Vtem je zazvonil telefon.

D'Argon je hitro vstal in prijel za slušalko. Abel je opazil, kako se je šefov obraz zmrčal.

»Ne,« reče d'Argon energično, »to sploh ne pride v poštev. Nikakor ne! Ne, ne mislim več na to. Vi ste posloven človek kot jaz in se morate držati obveznosti. Zal mi je, toda ne morem vam pomagati.«

D'Argon je ježno spustil slušalko na telefon.

»Kdo je bil?« je vprašal Abel.

»Poté.«

»Poté? ... Abel vprašujoče pogleda d'Argona.

»Naravno — Poté! Ali si mogoče pričakoval, da se bo predstavil z imenom Sibinović?«

Ta Sibinović, bivši sprevodnik v železniških spalnih vozovih, je lastnik poslednjega malega laboratorija za proizvodnjo heroina v bližini Marseillea, ki ga policija še ni odkrila.

»Kaj je hotel?« je takoj vprašal Abel.

»Denar! Prišel je v Pariz, da bi dobil od mene denar; hoče, da mu dam predjem za naslednjo pošiljko heroina. Toda jaz imam vse drugačne načrte. Ta meva je postal popolnoma neznosen. Takoj, ko dobi kakšen frank, ga zaigra! A poleg tega,« je rekel d'Argon na koncu, »z njegovim heroinom ne moremo ničesar več napraviti.«

To je bilo res. Toda René d'Argon bi imel še priložnost videti, kako nevarno in lahkomišno je bilo od njega, da se ni hotel sniti s Sibinovićem... (Nadaljevanje sledi)

IZ VIDEM-KRŠKEGA

Akademija v počastitev Dneva borcev v Vidmu-Krškem

V torek zvečer je bila v kino dvorani v Vidmu-Krškem slavnostna akademija v počastitev Dneva borcev. Na lično opremljenem odru, kjer je bil tudi velik znak organizacije ZB, se je odvijal kulturni spored.

O pomenu praznika Dneva borcev je govoril predsednik Občinskega ljudskega odbora Videm-Krško tov. Stane Nunčič. Na akademiji je sodelovalo DPD »Svoboda«, orkester, videmski oktet in mešani pevski zbor.

Program je bil skrbno pripravljen in gledalci so dali prirediteljem vse priznanje z navdušenim ploskanjem.

V zadnjem času je v Vidmu-Krškem opaziti, da so vse akademije in proslave zelo dobro obiskane. Zato se prireditelji

tudi vedno potrudijo, da je program res kvaliteten. —a

V torek zvečer je Avto-moto društvo Videm-Krško v počastitev 10-letnice Ljudske tehnike podelilo diplome in priznanja svojim najzaslužnejšim članom.

Podelitvi nagrad so prisostvovali zastopniki Avto-moto zveze Slovenije in vidnejši predstavniki družbenih in političnih organizacij občine Videm-Krško.

Zlato značko Avto-moto zveze Jugoslavije je prejel organizator Avto-moto društva v Krškem tov. Franci Novak, nadalje so bile podeljene še 3 srebrne in 2 bronasti znački.

Avto-moto društvo Videm-Krško je pa svojim zaslužnim članom še posebej podelilo priznanja. —a

V OBJEMU ZELENEGA PEKLA

ROMAN

17

Priredil Vlado Pečar

Ko smo naslednjega dne hoteli vkrcati profesorja Baquera v helikopter, smo ga našli mrtvega. Strmel je v nas s široko razprtimi, steklenimi očmi.

Polkovnik Loos nas je sklical in povedal, naj se odločimo, kdo bo zavezal prosto mesto v helikopterju. Nihče ni tega hotel in zato smo vanj naložili doslej nabrano znanstveno gradivo in še dolgo zrl z mešanimi občutki za izginjajočim srebrnim ptičem. Pospravili smo šotore in nato pokopali Baquera...

Se preden smo nadaljevali pot, smo zaslišali neko čudno škrobovanje, kakor bi padale kaplje dežja. Tedaj pa smo zavrnili tudi duh po kislini. Bile so pragozdne mravlje — uničevalke vsega živega. Med gostim grmovjem se je prikazala široka, temna reka gomazelih mravelj...

Zadonelo je povelje za umik. Naši cabocosi so brez glave zbežali prvi na splav. Le midva z Ortego se nisva hotela umakniti. Pridužili se nama je Alonst Araujo in z vso naglico vrtil filmsko kamero. Priložnost je bila naravnost idealna. Nasproti se nam je valila debela plast mravelj, tako dolga in široka, da sva z Ortego v začudenju onemela. Mravlje so lezle, se pehale, prehitvale druga drugo in se vzpenjale silabotnejšim na hrbet Zavzeta, prestrašena in vendar zopet hipnotizirana sva strelma tel prikazni nasproti in se zaman trudila razvozljati, kateremu namenu naj bi služilo to pošastno preseljevanje nešteti rodov v druge bolj prikladne kraje? Mravlje so nagonsko zasledovale neki določen cilj, toda kateri? Kaj jih je nagnalo, kakšnemu povelju so se uklanjale, da so se na en mah dvignile vse hkrati in krenile v isti smeri? Na to vprašanje najbrž ne bomo vedeli še dolgo odgovoriti.

Zdaj pa je bila naglica nujna. Zbežali smo na splav, da smo si rešili življenje. Reka mravelj se je valila skoro celo

jaz oživel. Hotel sem jo ujeti živo. Prehitel me je veliki lovec, zagnal odejo nanjo in jo pohodil.

»Kakšna škoda,« sem rekel in pobral zmečkano oso. Iz nabrekliga zadka ji je štrlelo centimeter dolgo, ostro želo.

Ing. Galvez je bil že nezavesten, ležal je široko razprtih oči na tleh. Izvedel sem od lovec, kakšne vrste osa je bil pomečkan primerek, ki sem ga shranil v škafličko. Pravilo so ji »navidezna smrt«. In res je dr. Vega pri ing. Galvezu ugotovil paralizo motoričnih organov. To pa je pomenilo, da se bo sicer kmalu zavedel, vendar bo še nekaj dni čutil posledice pika.

Pred nami se je odprl opek mas montane, za katerim je tekla široka, modra reka — Jurual Nad njo je v pripekajočem soncu in migotanju zraka blestelo brezbarvno nebo. Kolona se je ustavila. Odprava je dosegla južno osrčje Zelenega pekla in prehodila več kot polovico predvidene poti.

Utaborili smo se na obali. Lovci so pregledali reko in jo našli brez nevarnosti. Celo aligatorjev ni bilo v bližini. Po dolgem času smo si privoščili izdatno kopel. Poskakali smo v vodo, se pihali, polivali in se potapljali kakor otroci. Kljub temu, da prej ni bilo nobenega žakareja na spregled, smo ga nenadoma zagledali plavati po reki. Z vpitjem smo opozorili kopalce, hkrati pa tudi lovec. Z obale so se oglašili strel.

Kakor bi slutil pretečo nevarnost, se je aligator potopil, mi pa smo popolnoma pozabili na bivšega načelnika naših posašev Rocca, ki je niže dolgi vlek na suho veje za taborni ogenj. Stal je do pasu v vodi. Nenadoma smo začuli krič in Rocca je telebnil po dolgem v vodo.

Padilla Angelico, ki mu je bil najbližji, je zajetal in si v grozi zakril oči.

»Streljajte vendar!« je zavpil polkovnik Loos. Puške so zagrmle, mi vsi pa smo tekli vzdolž obrežja k mestu nesreče, toda o Roccu ni bilo ne duha ne sluha. Le veja, ki jo je še pravkar vlekel na obrežje, se je na pol potopljenega gugala na valovih.